

4.

Maaike's dagboek

Het dagboek van Maaike begint met een beschrijving van de bewuste zaterdagmorgen waarop zij ontdekt dat Marianne's jas niet aan de kapstok hangt, haar schoenen zoals gewoonlijk niet in de hal staan en - later - het bed onbeslagen is. Maaike slaat de schrik om het hart omdat Marianne nooit eerder onaangekondigd was weggebleven. Ze belt een paar vriendinnen maar die weten ook van niets. Dan komt Bauke naar beneden die meteen Spencer belt. 'We hebben een fiets voor Marianne geregeld en daarop is ze naar huis gegaan', stelt Marianne's vriendje. Bauke wordt pissig omdat Spencer heilig had beloofd een taxi te bellen voor een veilige rit naar huis. Maaike gelooft vanaf seconde één niets van Spencer's verhaal en stelt dat het onmogelijk is dat haar dochter alleen naar huis zou zijn gefietst. Als de politie wordt gebeld krijgt ze te horen dat voorlopig nog geen actie wordt ondernomen. 'Er komen wel vaker mensen niet thuis die later weer opduiken', is de stelling van de Hermandad. En daar moet Maaike, die in al haar vezels aanvoelt dat hier iets heel erg mis is, het mee doen. Marianne was nog nooit op de fiets in het donker naar een bar geweest. Laat staan midden in de nacht weer naar huis. Zij had dat nooit gedurfd, is haar meer dan stellige overtuiging.

Maaike is radeloos. Na lang aandringen komt de politie dan toch en vraagt men naar een foto van Marianne. Maaike is inmiddels compleet overstuur en weet niet waar ze het zoeken moet. Niet letterlijk, niet figuurlijk. Ze hoort van Marianne's vriendin Aafie, die inmiddels met haar vriend ook aan het zoeken is geslagen, dat Spencer is gebeld met de vraag waar hij afgelopen nacht dan toch in hemelsnaam afscheid heeft genomen van zijn vriendin. Met koeienletters noteert Maaike in haar herinnering: 'Bij het tunneltje.' Ze gaat er dan al vanuit dat Spencer liegt omdat ze - nogmaals - zeker weet dat Marianne niet naar huis is gefietst. Als Aafie aan Spencer vraagt waar hij aan het zoeken is antwoordt hij dat hij bij het zwembad 't Paradyske is. Vreemd, denkt Aafie en ook Maaike. Immers als Spencer bij het tunneltje afscheid heeft genomen dan zou Marianne vanaf de plek van het afscheid van Spencer, zijn teruggefietst richting Buitenpost. Het tunneltje ligt vergeleken met het zwembad verderop in de route van Buitenpost naar Marianne's huis in Zwaagwesteinde. Als Spencer vertelt dat hij nog op 't Paradyske heeft gezocht, ditmaal het B-weggetje dat pal langs de achterzijde van het AZC loopt, en - nog gekker - bij de Fierljepschans van het sportpark 'De Swadde', rijst de argwaan bij Maaike nog meer. Maaike omschrijft dat Spencer uit zijn nek kletst en dat er van zijn verhaal niets klopt. Immers, het weggetje 'Het Paradyske' en 'De Swadde' zijn beiden ook locaties waar Marianne niet naar toe gefietst kan zijn omdat ook deze in tegenovergestelde richting liggen ten opzichte van de route naar huis. Tenminste, gerekend vanaf het tunneltje onder de Lauwersmeerweg tussen Kollum en Buitenpost.

Pagina's achtereen probeert Maaike haar gedachten op orde te brengen omdat ze zeker weet dat Spencer's verhaal sowieso niet kan kloppen omdat haar kind nooit in haar eentje naar huis zou zijn gefietst, maar dat zijn verhaal ook nog eens op andere punten aantoonbaar gelogen moet zijn. Maaike kan het niet meer los laten, het gelieg en gedraai van Spencer, omdat hij inmiddels bij de politie weer een geheel ander verhaal heeft opgehangen over de plek waar hij van Marianne afscheid heeft genomen. Bij 'De Swadde' ditmaal, net aan de noordrand van Buitenpost, meer dan een kilometer vóór het tunneltje.

Het zijn dit soort bizarre feiten waarover het dagboek van Maaïke gaat. In tegenspraak met wat de media iedereen willen laten geloven, dat Maaïke 's dagboek een weerslag zou zijn van 'haar diepste emoties', zoals de onvolprezen advocaat Yehudi Moszkowicz stelde en SBS Hart van Nederland tranentrekkend de ether in gooide, omvat het dagboek een aaneenrijging van onwaarschijnlijke feiten en leugens en de weerzinwekkende bejegening van de familie door politie en het OM. Voor nog geen drie procent vormt het dagboek een weerspiegeling van Maaïke's 'diepste zielenroerselen'. Behalve dan dat ze furieus maar zakelijk al het gelieg van de betrokkenen uiteenzet, zoals Spencer, Marianne's stapvriendin van de bewuste avond Stephanie van Reemst, Spencer's vriend Wietze Steenstra, de leider van het Recherche Bijstand Team Jan Verkaik, de officier van Justitie en beroepsleugenaar Henk Mous en nog een horde ellendelingen. Daar gaat het dagboek vooral over. Niets anders. Maaïke is het helemaal zat en dat druïpt van de pagina's af. Het lezen ervan stemt een mens triest, heel triest. Natuurlijk, de wijze waarop Maaïke beschrijft hoe Bauke zijn dochter heeft gevonden en de putdiepe ellende waarin de familie wordt gestort door de dood van de familielievende bezorgt je rillingen maar Maaïke's opsommingen, pagina na pagina, alle misère die zij nog eens 13 jaar lang over haar uitgestort heeft gekregen door politie en Justitie, bezorgt de lezer meer dan rillingen alleen. De verbazingwekkende feiten over hoe Maaïke en haar familie voor de gek zijn gehouden door mensen waarvan je zou mogen verwachten dat ze je in alle opzichten terzijde zouden staan.

Het tegenovergestelde gebeurde en in die zin is het dagboek Maaïke een grote aanklacht. Een zwartboek ook. Toen wij het voor het eerst lazen, bekwam ons het gevoel dat miljoenen BBC-kijkers hadden toen de zojuist vrijgelaten 'Birmingham Six' onbedoeld live in het journaal kwamen en een van hen driftig wijzend naar de rechtbank uitschreeuwde: 'Kijk, daar zitten de heren dankzij wie wij jarenlang zijn opgesloten. Puur om gezichtsverlies van de gebefte magistraten te voorkomen. Vanaf het moment dat we werden opgesloten wist het geboefte al dat wij onschuldig waren.' De verbale aanklacht, uitgesproken met een van zielenpijn vertrokken gezicht, gaat je door merg en been. Je krijgt het er koud van. De bekentenissen die 'De zes van Birmingham' hadden afgelegd bleken met geweld te zijn afgedwongen. Een eigen onderzoek van parlementslid Chris Mullin bracht dat aan het licht. Toen hij met namen kwam van de eigenlijke daders, werd de zaak heropend.

Op 14 maart 1991 werden de zes mannen vrijgelaten na zestien jaar onterechte gevangenschap. De intense boosheid die zich van miljoenen Britten meester maakte is regel na regel te voelen in Maaïke's dagboek. Niks verwerking van het enorme verlies. Niks van dat al. Een pamflet tegen onrecht haar aangedaan door mensen die over haar zouden moeten waken. Haar zouden hebben moeten steunen. De plicht hadden fatsoenlijk onderzoek te doen in plaats van haar met de zoveelste leugen het bos in te sturen. Nee, dit was geen 'westerse moord'. Dat wist Maaïke zelf ook wel. Dat hoefde ze niet van haar huisarts te horen, die later onder druk zijn politiek incorrecte uitspraak weer afzwakte. Maaïke beschrijft hoe er in de nacht van 1 mei voor haar werd gekozen. Door een monster dat je geen mens mag noemen. Maaïke had niets te kiezen. Het overkwam haar zoals ook alle ellende, over haar uitgestort door Justitie, haar overkwam.

Maaïke concludeert uit bankafschriften dat Marianne er honderd procent vanuit ging dat Spencer ervoor zou zorgen dat zij veilig thuis zou komen door de beloofde taxi voor haar te betalen. Marianne had immers maar 25 gulden gepind. Genoeg voor wat drankjes en een patatje. En toch blijft Spencer liegen. Net als de rechercheurs die Bauke daags na de moord vragen naar het bureau te komen. Als Bauke opnieuw in herinnering roept dat Marianne enkele weken geleden door een groepje

asielzoekers was bedreigd, dat één van hen een gebaar had gemaakt alsof ze haar de keel door zouden snijden en er aan toe had gevoegd dat 'ze haar nog wel zouden krijgen', wordt Bauke al meteen te verstaan gegeven dat dat allemaal veel te ver gezocht was. Maaïke is des duivels en schrijft het op met een verontwaardiging waardoor de letters op de achterkant van het papier in spiegelbeeld te lezen zijn. De eerste giga-frustratie was binnen. Het RBT wilde er niets van weten dat asielzoekers bij de moord betrokken zouden zijn. We zijn dan nog pas een dag onderweg in dit afgrijselijke drama dat volgde op de dood van Marianne. Maaïke verbaast zich dat ze niet eens de moeite willen nemen in de richting van het AZC te denken, terwijl er dan al overtuigende aanwijzingen zijn dat er eerst en vooral in die hoek gezocht zou moeten worden. Maaïke mocht alles zeggen, een 'domme tip' bestond niet, volgens Jan Verkaik, maar een houtsnijdende tip werd niet serieus genomen, concludeert de vrouw die in één dag 20 jaar ouder is geworden. Ze beschrijft de eerste dagen als een achtbaan van emoties. Zelfs op de vraag waar Marianne's lichaam verblijft krijgt ze geen antwoord. Maaïke voelt dan al aan dat ook de uitslag van de obductie, het onderzoek naar Marianne's verwondingen, verhuld moest worden. Het was kennelijk te rampzalig voor woorden hoe de tiener was mishandeld. Als een beest afgeslacht, zo zou later blijken. Reden ook waarom grote tekstdelen van het sectierapport met een dikke zwarte viltstift waren weggelakt. 'Was maar beter voor Maaïke en Bauke', stelde Jan Verkaik en de zijnen.

Maaïke blijft met haar schrijfsels op Spencer inhakken. Ze kan het niet begrijpen. Door zijn schuld had Marianne geen keus, zo weet ze zeker. Ze blijft malen over de vraag of Marianne überhaupt ooit op een fiets heeft gezeten die nacht. Nee, voor Maaïke is het niet gegaan zoals de recherche het na de verklaringen van Spencer, al dan niet ingestoken door de politie zelf, allemaal naar buiten bracht. Maaïke vermoedt dan al een doofpot en schrijft dat klip en klaar op. Aan de eettafel waar tijdens het eten voor altijd een lege plaats rest. Maaïke raakt mentaal geblokkeerd. De was doen is een hels karwei en een blokje om een wereldreis. Als ze dat laatste toch probeert, zakt ze bijna in elkaar. Het afschuwelijke verlies beschrijft ze nu minder vaak dan de tegenwerking van de politie. Van het laatste raakt ze nog het meest in de war waardoor er niets meer uit haar handen komt. Van aanvaarding komt niets terecht, zeker niet nu ze ook nog eens door de politie en het OM van de ene emotie naar de andere wordt geslingerd. Die verschrikkelijke Spencer komt daar nog eens bij. 'Oh, wat haat ik die vent. Marianne's verliefdheid op deze waardeloze vent is haar dood geworden', vertelde ze ons ooit en we lazen het in gelijke woorden in haar dagboek. Citaat of geen citaat, Maaïke heeft het ook letterlijk zo tegen ons gezegd. De verbazing is groot als Maaïke ook nog eens te horen krijgt dat er twee asielzoekers zijn verdwenen. Eentje al meteen op de dag van de moord, eentje twee dagen later. Het zijn de familierechercheurs die elke week op bezoek komen die dit komen vertellen. Ze brengen de familie op de hoogte voor zover dat van bovenaf is toegestaan. En daar zit 'm nou net ook de kneep, weet Maaïke zich dan al verzekerd. Want, ondanks de verdwijning van de twee AZC-ers stelden de begeleiders van het gezin dat de twee verdwenen asielzoekers voor hun 'niet interessant' waren. Dat 'niet interessant' zouden ze nog vaak roepen, de sufkezen. Ga er maar aanstaan als ouders. Niet interessant. Toeval. Niks aan de hand met het AZC. Of de begeleiders er überhaupt iets mee zouden doen, liet men in het midden. Maaïke met de volgende frustratie achterlatend. Henk Heyman en Joke Knevelman zijn de uitverkorenen namens Justitie om de Vaatstra's voor de gek te houden waar mogelijk. Ze hebben het ook niet altijd zelf in de gaten. En natuurlijk Jan Verkaik die te pas en te onpas binnen komt vallen met het volgende anti-AZC verhaal. En om uit te leggen hoe DNA werkt. Daar weet Jan ook alles van en tot Maaïke's ontsteltenis blijft hij er uren over zeveren zonder ook maar iets concreets te melden. Behalve dan dat hij, hoe zeer

Maaïke ook protesteert, blijft schermen met de drogredenen waarom hij het AZC links laat liggen. Argumenten heeft hij er niet voor maar toch zegt hij zeker te weten 'dat het niet uit die hoek komt'. Alleen dat al maakt Maaïke nog meer opstandig dan ze al was. Als er in de krant een artikel verschijnt dat er in dezelfde avond een meisje door een AZC-er zou zijn verkracht, wuift Verkaik dat ook weg. Dat het een AZC-er betrof moesten ze van anderen horen, Verkaik kwam er niet zelf mee. Een bewoner van AZC De Poelpleats en nota bene iemand uit het vriendengroepje van Ali en Feik die Marianne eerder hadden bedreigd en al meer dan twee jaar jonge meisjes in de regio lastig vielen. Het bleek uiteindelijk om Feik zelf te gaan. Iets wat de politie angstvallig verborgen had gehouden. Volgens Verkaik klopte dat allemaal niet, als Maaïke hem ernaar vraagt, maar Maaïke ontdekt dat Verkaik's glatte verhaal in geen enkel opzicht klopt. Verkaik geeft toe maar voegt eraan toe dat de dader is overgeplaatst naar Helmond. En dan liegt hij weer omdat Feik niet naar Helmond maar naar Musselkanaal is overgebracht. Dat blijft zo maar doorgaan tot Maaïke het punt van diplomatie definitief is gepasseerd en Verkaik ongezoeten van repliek dient. Dom, want dat moet je bij politiemensen niet doen en al helemaal niet bij Verkaik, zo zou Maaïke al snel merken. Het werd namelijk alleen maar erger. Maaïke betrapt Verkaik, maar ook het familieteam, steeds vaker op aantoonbare leugens. Maaïke kan het niet meer volgen en de relatie met de politie komt onder grote druk te staan.

Na vele weken van aandringen dat ze toch de asielzoekers mee moesten nemen in hun onderzoek omdat ze daar volgens Maaïke en tal van andere Friezen alle redenen voor hadden, werden Verkaik en de andere RBT-leden boos. Heel boos. Op elke vraag over de asielzoekers volgde een onverbiddelijk antwoord: 'Het is geen asielzoeker'. Punt uit. Als Henk Heyman en Jouke Knevelman het bijltje erbij neergooien neemt Verkaik het over. 'Hij dacht onze veel te directe vragen beter te kunnen ontwijken', schertste Maaïke, maar het werd er alsmaar erger op. Maaïke zit met haar haat naar de daders, terwijl ze keer op keer wordt afgezeken door Verkaik en trawanten. Ze voelt dat ze geen steek verder komt. Het onderzoek blijkt volledig gericht op het niet vinden van de daders, zo ervaart ze elke dag weer. Samen met haar wrok richting Spencer, een - volgens Maaïke - waardeloze vent die nooit met Marianne verkering had moeten krijgen. Die na verschillende vermaningen nog zo beloofd had niet meer te zullen liegen, iets wat tijdens de verkering al zo vaak was gebeurd. De slapheid van Spencer is haar dood geworden, weet Maaïke zeker.

Maaïke beschrijft hoe de huishond urenlang voor de slaapkamerdeur van Marianne zit te wachten. Hoe ze 's avonds voor het slapen uit het slaapkamerraam tussen de hoge bomen door naar het kerkhof kijkt en zich probeert voor te stellen hoe haar kind heeft geleden. Ze moet dat niet doen, dat weet ze, omdat ze er niet van slaapt. Toch doet ze het, omdat ze het als verraad ziet om niet met haar gedachten bij Marianne's laatste minuten te zijn. Als de kerkklokken slaan krijgt Maaïke het gevoel dat haar dochter roept. Om bij haar te zijn. Om te voelen welke pijn is doorstaan. Maaïke valt steeds weer in slaap met duizenden vragen en de wetenschap dat ze zich dood zou hebben gevochten om het jonge leven van haar dochter te beschermen. Nu vecht ze voor gerechtigheid maar wordt daarbij gruwelijk tegengewerkt door mensen die de moord niet willen oplossen. Dat blijkt voor Maaïke uit alles. Elke dag weer. Vragen worden niet beantwoord of met een leugen afgedaan en afgedekt. 'Het is om moedeloos en radeloos van te worden', mailt ze ons. 'De daders moeten worden gepakt (Maaïke sprak altijd in meervoud) en wij als familie moeten weten wat er precies is gebeurd.' Hoe vaak zei ze het ons niet: 'Het onderzoek naar de daders zoals dat nu wordt uitgevoerd is één grote leugen. Ik weet dat voor de volle honderd procent.'

Jan Verkaik nam dus de 'zorg' voor Maaïke en Bauke over, maar hoe meer zij met gerichte vragen kwamen hoe vaker Verkaik dat afdeed met: 'krijgen jullie daar Marianne mee terug?' Tenenkrommend, hondsbrutaal en walgelijk vonden Bauke en Maaïke dat. Vooral toen hij er ook nog aan toevoegde 'dat hij nog nooit zulke ouders had meegemaakt.' Ouders die 'er zo mee omgingen.' Die wat Verkaik betreft bezig moesten zijn met het verwerken van het verdriet, niet met het rechercheren. Ettelijke keren had Maaïke gezegd dat het de rechercheurs helemaal niet goed uitkwam dat Maaïke en Bauke zo veel en zo vaak zelf op onderzoek gingen. Zo ontdekten zij vaker dan hen lief was hoe ernstig de politie verzaakte. Hoe ze de zaken onder de pet hielden en hen onwetend hielden. Zelfs over de meest cruciale zaken en vooral als het ging om al de belastende aanwijzingen richting het AZC. De Vaatstra's moesten het allemaal zelf boven water krijgen, al dan niet geholpen door een peloton aan tipgevers en mensen die met hun verklaringen geen gehoor hadden gevonden bij de politie. Niet zelden zat Maaïke volslagen confuus op de bank te overdenken wat Verkaik hen nou weer had verweten. Wat ze verkeerd deed. Het zou haar steeds meer duidelijk worden dat haar bemoeienis verre van gewenst was. Er werd naar Maaïke's zeggen nooit naar hen geluisterd. Nooit een tip serieus genomen. Tips over het AZC al helemaal niet, want dan moesten ze daar naar toe terwijl ze dat van hogerhand niet mochten, zo was haar letterlijk gezegd door de familiebegeleiders en zelfs door politiemensen. Het AZC moest buiten het onderzoek blijven. Maaïke laat Verkaik fijntjes weten dat zij het hem nooit zal vergeven dat ze al deze ellende, met dank aan Justitie, er nog eens bovenop hebben gekregen. 'Ik hobbelen niet achter de menigte aan', had Verkaik haar nog toegebeten waarop Maaïke stelde dat zij niet 'de menigte' was maar de moeder van een vermoord kind. 'De menigte' dacht aan asielzoekers maar Jan Verkaik niet. De menigte had het dus helemaal fout, Maaïke voorop, zo wist deze recherche-bobo zeker. Ook al had hij daar nul argumenten voor. Twee AZC-ers zijn pleite en de politie heeft geen enkele reden om aan te nemen dat er enig verband is. Ze hadden dat echt tegen Maaïke gezegd die daar werkelijk geen sikkepit van begreep. Helemaal niets. Ze paktten Jan en alleman op maar geen 'buitenlander'. Helemaal hyper en euforisch kwam Henk Heyman aan de deur om te vertellen dat Jan Smid was opgepakt. Who the hell is Jan Smid? Hij kwam met de handen in de lucht binnen. Ze hielden vooral zichzelf voor de gek, de opportunisten. Zo, weer iemand blij gemaakt met een dooie mus. 'We hebben een verdachte, er zijn harde bewijzen', had ie nog geroepen. Later beek dat er geen enkel bewijs was tegen de stakker die even de politie moest helpen om het Friese volk de indruk te geven dat ze toch echt wel aan de zaak werkten. Dat ze echt hun stinkende best deden. Maaïke zag het gestuntel met lede ogen aan en voorzag toen al dat ze hard bezig waren een onschuldige voor de moord te laten opdraaien.

Hoe profetisch. Smidje werd alleen maar gepresenteerd om de gemoederen weer voor even rustig te krijgen. Zo ook de wandelaar die in de omgeving van de Keningswei was gespot. Maaïke hoort het allemaal aan maar vraagt zich steeds weer af waarom met de talloze tips over het AZC niets maar dan ook helemaal niets wordt gedaan. 'Zodra er een AZC-er in beeld komt wordt alles van de hand gewezen. Men ontkent en liegt tegen ons. Je vraagt je af waar ons recht als burgers is gebleven. Wie wordt er nu gediscrimineerd door de overheid? Niet de asielzoekers, maar wij als gewone burgers', laat Maaïke opnemen in een toespraak die we voor haar schrijven. Ze weet ook dat diefstallen, aanrandingen en verkrachtingen door AZC-ers schering en inslag zijn. Iedereen weet dat in de Friese Wouden. Het politie-apparaat, aangestuurd door politiek-correcte korpschefs en officieren van Justitie doet er niets aan. Maaïke kan het weten omdat door de jaren heen tal van mensen zich met dit soort verhalen hebben gemeld. Maar nee, volgens Jan Verkaik worden dit soort beestachtige moorden even vaak door Hollanders als door allochtonen gepleegd. Maaïke vraagt zich af waarom

Verkaik dat toch steeds zegt. Het mag gewoon geen asielzoeker zijn, zo blijkt steeds weer opnieuw. Als er dan toch eens een asielzoeker wordt gezocht haast Verkaik zich te melden dat het alleen maar een getuige is. Men moet toch echt niet denken dat het een verdachte zou zijn. Ook al is het één van de verdachten die twee dagen na de moord is overgeplaatst naar AZC Musselkanaal, waarna hij met de snelheid van het licht een verblijfsvergunning heeft gekregen en vervolgens 'regulier is gehuisvest' in Nederland. Maaïke verbaast zich over het feit dat precies twee dagen nadat de gemeenteraad had besloten om het contract met het COA te verlengen en het AZC in Kollum zou worden voortgezet er nu ineens wel een ACZ-er in beeld zou zijn. Ze snapt dat ze dat nou juist niet vóór de raadsbeslissing over het AZC naar buiten hadden gebracht. Het zou de stemming ernstig hebben beïnvloed. De verkrachtingszaak, ook in de nacht van 30 april op 1 mei, van een jong meisje door een asielzoeker wordt plots geseponeerd. Maaïke doorziet het allemaal. Ze doorziet het veel te goed naar de zin van Verkaik. Volgens Maaïke hebben ze het gewoon allemaal even achtergehouden tot na de raadsvergadering over het nieuwe AZC. Inmiddels is het vertrouwen in de politie tot ver onder het vriespunt gedaald. Het komt niet meer goed tussen haar en de NSB-achtige pionnen van het OM. Maaïke moet van een vreemde horen dat ze nu een asielzoeker zochten, terwijl diezelfde asielzoeker door haarzelf was getipt. Verkaik zegt een afspraak met Maaïke af, maar zit diezelfde avond wel tot diep in de nacht te discussiëren met Oene van der Meulen en Pieter van Kammen, de familiebegeleiders, om hen te overtuigen hoe met Maaïke om te gaan. Haar niet te veel te vertellen en ook hoe ze om moeten gaan met de broers en zussen van Marianne. Om hen te bewerken zodat ze niet mee zouden gaan in dat verdomde gerechercheer van Maaïke. Hoe haar monddood te maken. Ongelooflijk gemeen noemde Maaïke dat. En dat was het ook. Het zou al snel blijken dat de politie er alles aan gelegen was de familie buitenspel te zetten. Om hen te bewerken niet langer zelf op onderzoek uit te gaan.

Het is op een doordeweekse dag dat Bauke en Maaïke worden uitgenodigd op het politiebureau in Buitenpost. Stomverbaasd zien ze bij aankomst op het bureau alle auto's van hun kinderen staan. Buiten hun weten om zijn zij ook allemaal uitgenodigd. Een uurtje eerder. Om hen te overtuigen hun ouders tot de orde te roepen. Daar moesten Bauke en Maaïke nog even niet bij zijn. En daar zitten ze dan: Jan Verkaik, zijn rechterhand Contant, Oene en Pieter en wat hoge heren van het OM. Maaïke is perplex maar komt al snel achter de bedoeling van dit toneelstuk. Tot overmaat van ramp krijgt ze ook nog eens te horen dat ze Spencer al te stevig heeft aangepakt. Volgens Verkaik heeft Maaïke de beste jongen beschadigd. En dat terwijl Spencer's vader, Dick Sletering, Marianne in het weekblad Panorama en later ook nog eens in het Algemeen Dagblad weinig florissant had weggezet. Allemaal ten voordele van zoonlief. Maaïke ontploft. Beschadigd? Vergeleken met hoe Marianne is aangetroffen kan Maaïke het woord 'beschadigd' helemaal niet plaatsen. 'Je moest eens weten hoe deze karakterloze vent ons beschadigd heeft', moet Maaïke met verbetenheid hebben gedacht.

In het AD had Sletering senior laten noteren 'Indien de jongens met Marianne mee waren gefietst, dan hadden ze vast ook een mes in de rug gehad.' Maaïke wordt onpasselijk van deze tekst en vraagt zich meteen ook af of Sletering soms meer weet. Immers, hoe kan hij anders een dergelijke conclusie trekken. Is het logisch dat een solo opererende aanrander ook nog eens afrekent met twee meefietsende knapen waarvan er één, Wietze, er nou niet echt ieltjes uitziet. Een aanrander en verkrachter die eerst twee metgezellen uitschakelt om zich vervolgens te vergrijpen aan de vrouwspersoon van het trio. Je zou zeggen, hoe verzint die Sletering het? Hij gaat kennelijk uit van een inmiddels bij hem bekend scenario. Dat de politie het ook nog eens opneemt voor de Sleterings maakt Maaïke helemaal furieus. De toon is gezet, daar op het bureau in Buitenpost. Het werd

gewoon gezegd: 'niet meer met de zaak bemoeien en ook geen telefoontjes meer aannemen.' Het was geen verzoek maar meer een commando. De kinderen waren het ermee eens. Mem moest het aan de politie overlaten. Die kwamen er heus wel uit, was de redenering die haaks stond op de wijze waarop diezelfde politie tot dusver had gepresteerd. Hondsbetuttend werd gezegd dat verder speurwerk van Maaïke het gezin kapot zou maken. De volwassen kinderen zaten erbij en keken ernaar. Ze lieten hun vader en moeder kapittelen dat het een aard had. Duidelijk werd dat Maaïke maar beter geen contact meer moest hebben met mensen die belangrijke informatie hadden over de moord. Informatie die zij en de burgers niet mochten weten.

Maaïke wordt doodziek van alle strapatsen van de recherche. Zowel Aafie Kloosterman als Stephanie van Reemst herkennen van de twee foto's, die Peter R. de Vries toont in zijn uitzending kort na de moord, de gedrongen, vadsige Ali Hassan, maar niet zijn eveneens verdwenen vriend Feik Mustafa, met wie Stephanie nota bene verkering had. De foto van Feik is domweg vervangen door die van de Afghaan Mohammed Akbari, die al maanden voor de moord uit het AZC vertrokken was naar Engeland. Wanneer er later door het OM in Istanbul een lange slanke Ali Hassan wordt opgepakt en SBS6 daar beelden van uitzendt, roepen beide meiden resoluut: 'Maar dit is onze Ali helemaal niet!' Als Maaïke dit hoort wordt ze laaiend. Welk toneelstuk wordt hier gespeeld? Wat is het OM in elkaar aan het draaien, denkt ze. Aafie en Stephanie willen wel getuigen maar krijgen geen kans. Als Maaïke er drie keer om vraagt bij het OM krijgt ze niet eens antwoord. Het wordt nu steeds gekker terwijl het nog maar de opmaat blijkt van nog veel meer gelieg, gedraai en valse voorlichting van het OM. Ook met Maaïke's wetenschap, dat een asielzoeker op de Pieter Jelleschool een stoel op de keel van een jongen had gedrukt en daarbij liet weten dat hij wel eerder iemand had doodgemaakt, wordt niets gedaan. De politie onderneemt niets. Bewust, zo zou blijken. Het was de bewuste asielzoeker die rond het tijdstip van de moord met een bloedgang door het tunneltje bij de vindplaats van Marianne was gefietst. Rommie en Dirk Stikma hadden dat bij de politie verklaard maar er werd niets mee gedaan. Men had er geen belangstelling voor en lieten dat Maaïke ook weten. En zo ging het maar door. Na enkele maanden voelt Maaïke zich murw gebeukt. En dat terwijl deze psychoterreur nog jarenlang zou aanhouden. Tot de dag dat Jasper Steringa werd opgepakt. Veertien jaar lang. Een hel op aarde voor de nagenoeg vermorzelde Friezin die - vraag niet hoe - evenwel stand hield.

Op de vraag wat Justitie heeft gedaan aan de asielzoeker, die in de nacht van de moord was verdwenen, komt nooit een antwoord. Behalve dan wanneer een nep-Ali in Istanbul wordt gearresteerd en aan het volk wordt opgevoerd als 'de verdwenen hoofdverdachte'. 'We 've got him'. Dus niet, weet Maaïke dan al. Ze heeft al snel door dat nu de allergrootste leugen in de maak is. Nog erger dan al het ge-doofpot rond de tientallen aangiften die waren binnengekomen over het criminele groepje AZC-ers die meisjes bedreigden, betastten, klemreden op de fiets en zelfs met de dood bedreigden. Maaïke maakt de politie het verwijt dat ze dat ook allemaal hebben verzwegen, zodat zij en tal van andere ouders hun kind niet eens hebben kunnen waarschuwen omdat ze totaal onwetend werden gehouden. 'Het was altijd: die arme asielzoekers die al zoveel hadden meegemaakt. Je las niets anders in de krant'. Maaïke zei het ons en we lazen het later terug in haar dagboek.

Voor Nettie Groeneveld, de directrice van het AZC, heeft Maaïke geen goed woord over. Ze vraagt zich af waarom die nu al maanden thuiszit. Met doorbetaald verlof. Maaïke vermoedt wat daar de reden voor is. Hoofdofficier Severin had haar verteld dat Groeneveld belangrijke informatie bewust

heeft achtergehouden. Later trok Severein deze opmerking weer in. Hij had zijn mond voorbijgepraat. Nota bene tegenover iemand aan wie je zo iets maar beter niet kon vertellen. En zo gaat het maar door. Dag in, dag uit. En het wordt steeds erger. Maaïke wordt gesloopt. Nog meer door politie en Justitie dan door het immense verdriet om haar dochter.

Tot haar grote ontsteltenis komt ze er achter dat burgemeester Visser van de gemeente Kollumerland zich tijdens een meeting van de Rotary Club in Dokkum heeft laten ontvallen dat ze in de eerste dagen na de moord meerdere AZC-ers hebben laten wegbrengen naar andere AZC's. En weer roept Severein dat er geen enkele reden is om zelfs maar die kant op te kijken. Maaïke kan maar niet vatten waarom alle verklaringen en tips, die duidelijk de kant van het AZC op wezen geen van alle werden nagelopen. Maaïke kwam dat te weten omdat zo ongeveer alle verklaarders dat ook aan haarzelf hadden gemeld.

Maaïke krijgt te horen dat de rechercheurs vanaf het begin van het onderzoek te verstaan hadden gekregen niet te rechercheren op het AZC. 'We willen wel, maar we mogen niet', lieten sommigen Maaïke in vertrouwen weten. Het zei haar genoeg. Een vrouwelijke postbode uit Kollum vertelt Maaïke dat ze regelmatig door asielzoekers lastig gevallen wordt bij het tunneltje, door gasten met een donkergrijze auto, en daarvan na de moord melding deed bij de politie. Ze krijgt te horen dat ze zich er niet mee moet bemoeien. Er wordt geen verklaring opgenomen. Bijna wekelijks bereiken Maaïke dit soort bizarre tips. Het gaat maar door. Meer dan 40 gevallen zijn haar inmiddels bekend. Dat wanneer iemand bij de politie met een belangrijke verklaring kwam, er vervolgens niets mee werd gedaan. En als er al een verklaring werd opgenomen liet men uitsluitend foto's zien van blanke Nederlands uitzijnde mannen. Ook Aafie is geconfronteerd met tientallen foto's. Op geen enkele een AZC-er. Men probeerde overduidelijk te voorkomen dat er een asielzoeker herkend zou worden. Te verschrikkelijk voor woorden. Maaïke wordt gek van de wetenschap dat de politie werkelijk niets doet aan waarheidsvinding. Het tegenovergestelde blijkt het geval. Er zijn tal van pogingen gedaan om Aafie ervan te overtuigen dat de foto's, die men had laten zien en zoals ze ook door Peter R. op TV waren getoond, toch echt de bewuste twee hoofdverdachten waren. Althans de hoofdverdachten in de ogen van de bevolking. Niet de hoofdverdachten in de ogen van de politie. Want dat waren beslist geen asielzoekers. Een getuigenis van iemand, die rond het tijdstip van de moord twee getinte mannen had zien wegduiken in de greppel ter hoogte van de vindplaats en overduidelijk moeite hadden gedaan om hun gezicht af te schermen voor het licht van de koplampen van zijn auto, werd achteloos afgedaan als waardeloos. De argumentatie van Severein? De getuige kon geen signalement geven en dus kon men er niets mee. Dus, let op, omdat er geen signalement kon worden gegeven had de gebeurtenis volgens de politie als het ware ook niet plaatsgevonden. Wat een redenering. Men heeft er niets mee gedaan. Het gegeven is verder ook niet in het onderzoek meegenomen.

Als Maaïke enkele weken later afspreekt met het OM zit zaakofficier Ten Cate tegenover haar. Hij weet nauwelijks iets van de zaak, zo laat hij weten. Wat hij wel weet is dat de verklaring niet meer in het dossier zit. Als Maaïke hem confronteert met het feit dat haar dat in een eerder gesprek wel is bevestigd, blijft het antwoord uit. Wie moet Maaïke nog geloven als zelfs binnen het OM mensen elkaar tegenspreken?

Een kennis van Maaïke, Jittie, ziet enkele weken na de moord vanuit haar woning op de Voorweg in Zwaagwesteinde een Jeep langzaam voorbij rijden. De Jeep rijdt heen en weer en stopt zelfs een keer. Jittie herkent in de auto een van de mannen wiens foto in het programma van Peter R. de Vries

is getoond. De biljetten met de foto's hangen voor tal van ramen in het Friese dorp. Ook bij Jittie. Ze voelt zich bedreigd en belt meteen met de politie. Dat de man in de auto vaak bij een autobedrijf in Marum rondhing is haar ook bekend en ook Aafie herkent de groene kentekenplaat op de Jeep. Geen politieman die zich meldde na het angstige telefoontje van Jittie. Als ze een week later nog niets heeft gehoord belt ze opnieuw. Wat volgt is een ongeïnteresseerd antwoord. Dat men 'hem' niet heeft kunnen vinden. Maaïke voelt op haar klompen aan dat er zelfs niet eens is gezocht. En dat kan ook niet omdat Jittie niets is gevraagd over signalement, de auto, het kenteken, etc, etc.

Begin juli ziet iemand in de namiddag twee donkere mannen op het kerkhof in Zwaagwesteinde lopen. Ze lopen naar het graf van Marianne en gooien een vaas met bloemen stuk, nemen deze mee en vluchten over het hek. Ze lopen naar de Jeep die al eerder was gesignaleerd. Ook dit voorval meldt Maaïke bij de recherche. Er gebeurt niets. Geen terugkoppeling, helemaal niets. Weer later, in september, ziet een klasgenootje van de asielzoeker die Jittie had geïntimideerd, de 'buitenlander' met de Jeep met groen kenteken. De jongeman belt de politie. Er gebeurt weer niets. Als Maaïke belt met Mieke Huizinga van het OM over de vele voorvallen waar de politie vervolgens niets mee doet, krijgt ze te horen dat ze niet achter elke tip kunnen aanlopen. Zelfs niet de tip van ene Postma die enkele getinte mannen heeft zien lopen bij het P.E.B-huisje van het provinciaal elektriciteitsbedrijf, ter hoogte van het tunneltje. Ze zochten iets in het gras. Belangrijke informatie zou je zeggen, maar niet voor de politie. Ook met deze tip, één in een rij van vele, wordt niets gedaan.

Maaïke verhaalt ook over het feit dat de politie geen enkel gevolg heeft gegeven aan de inmiddels bewezen hiaten en mankementen in de verklaringen van Spencer en Wietze. Men bleef tegen beter weten in bij de lezing van Spencer, gesteund door een leugentje om bestwil van Wietze. Het fietsverhaal van Spencer werd op alle mogelijke manieren kloppend gemaakt. Ook al moesten daarvoor PV's vervalst worden, ook al moesten verklaringen die op een ander scenario wezen genegeerd worden en ook al moesten getuigen worden geïntimideerd. Ook Wietze is een keer met zijn moeder bij Maaïke op bezoek geweest. Om te praten over hoe het was gegaan. Niet één keer was het verhaal van Wietze hetzelfde, zoals ook Spencer in het begin met verschillende lezingen was gekomen. Als Wietze en Spencer bij Maaïke op bezoek zijn, samen met een woordvoerder van het OM, spreken de jongens elkaar zelfs tegen. Ook de woordvoerder is ervan overtuigd dat het verhaal van de beide knullen steeds weer anders wordt gebracht. Wietze kijkt Spencer voortdurend aan en zweet als een otter. Duidelijk wordt dat ze hun verklaringen steeds weer op elkaar afstemmen. Als Spencer Wietze corrigeert roept Wietze: 'Oh, ja, je hebt gelijk, dat was toch zo.' Er zijn door hen overduidelijk onderling afspraken gemaakt en daar weet Dick Slettering meer van, zo laat Maaïke weten. Ze is daar zeker van en neemt zich voor dit leugenverhaal ooit nog eens op te blazen.

Maaïke vraagt de recherche beide jongens nog eens te horen. In plaats daarvan wordt ze op het bureau in Buitenpost uitgenodigd. Ze wordt ontvangen door de rechercheurs die Spencer en Wietze kort na de moord hebben gehoord. Ze begrijpen niet waar Maaïke het over heeft. Ze zeggen Spencer vier keer te hebben verhoord en dat hij vier keer exact hetzelfde verhaal heeft verteld. Dat hij in de loop van zaterdagochtend, enkele uren na de moord, de locatie waar hij en Wietze van Marianne afscheid hadden genomen, had veranderd van het tunneltje naar De Swadde en later ook nog eens naar de kruising van het Swaddepad en de Jeltिंगalaan, was de heren zogenaamd niet bekend. Maaïke laat weten dat de beide jongens buiten het verhoor om maar liefst met vier verschillende verklaringen waren gekomen. Maaïke komt zelfs nog met details, die bij de beide rechercheurs nog niet bekend waren, hoewel het ook prima denkbaar is dat ze dat speelden. Als Verkaik weer eens op

hoge poten langs komt, moet Maaïke beloven de jongens met rust te laten want 'ze hadden het al zo moeilijk.' Verkaik kan van Maaïke de pot op. Voor haar is er nooit een vrijbrief om te liegen over zo iets belangrijks. En dat wrijft ze Verkaik fijntjes onder zijn neus. Spencer zou wel eens voor de trein kunnen springen, zo erg is hij er volgens Verkaik aan toe. Maaïke is daar allerminst van onder de indruk. Dan is die machinist er ook nog eens de dupe van. Wie is er hier nou zielig, denkt ze. Nee, al na vier weken na de moord zit Spencer al weer op een feestje en is hij ook weer te vinden in de Ringo Bar. Al heel snel had hij weer een nieuw meisje. Maaïke verfoeit zijn mentaliteit en laat dat blijken ook. Ze kan het niet begrijpen en weer beseft ze hoe rampzalig het is geweest dat haar dochter verliefd is geworden op 'een slapjanus'.

Een jaar na de moord belt Maaïke met de Sletterings. Ze is wanhopig en kan maar niet begrijpen dat Spencer en zijn ouders blijven volharden in het inmiddels onomstotelijk gelogen fietsverhaal. Als Slettering senior Maaïke's stem hoort, dreigt hij meteen de politie te zullen bellen. Zo gaat deze gewezen militair dus met de moeder van een vermoord kind om. En, ja hoor, de volgende morgen hangt het OM aan de lijn met de vraag of ze gebeld had met Slettering. Steeds meer groeit het besef dat Spencer en zijn ouders op een wel heel bijzondere wijze beschermd worden door de politie en het OM. 'Waarom, waarom', vraagt Maaïke zich af. Naar haar gevoel moet er nog al wat te verbergen zijn want het is niet de eerste keer dat het OM de familie in bescherming neemt. Waar was de bescherming van Jittie toen ze doodsbang was?

Waar Maaïke zich ook enorm over opwond was, dat de politie niets deed aan een drietal verkrachtingen die plaats hadden gevonden na de moord op Marianne. Ze kwam er achter dat de ouders van de verkrachte meisjes werden ingepeperd er geen ruchtbaarheid aan te geven. De ouders dienden het stil te houden, het kwam nu even allemaal niet zo gelegen... De politie weigerde zelfs de aangiften op te nemen. In alle gevallen betrof het een asielzoeker en als dat naar buiten zou komen zou de pleuris uitbreken in het Friese land. Pas nadat een moeder van een verkracht meisje bij de burgemeester reclameert komt de politie alsnog in actie. Maar, helaas pindakaas, ze kunnen de dader niet vinden. Ook niet toen beide asielzoekers de dag na de aanranding hetzelfde meisje tussen Zwaagwesteinde en Damwoude stonden op te wachten. Het doodsbang kind durfde niet meer naar school. Driewerf houzee voor het super geslaagde vreemdelingenbeleid en het geweldige presteren van de politie, meldt Maaïke ons met gevoel voor cynische humor.

De ouders van het meisje zijn nog bij Maaïke op bezoek geweest. Maaïke heeft het dan over de ouders van Isabella Wagenaar, die tegenover ons belastende verklaringen heeft afgelegd over het groepje asielzoekers, waarvan een viertal zo'n belangrijke rol zouden gaan spelen in de oplossing van de moord. Isabella en haar ouders vertellen Maaïke over Isabella's omgang met ene Farhad, een jongen die hoorde bij het groepje waar Maaïke eerder over sprak. Deze Farhad had Isabella verteld dat hij wist wie de moord had gepleegd en dat hij met de moordenaar nog steeds telefonisch contact had. Zelf was hij inmiddels overgeplaatst naar Amsterdam. Het is de recherche rond juni 1999, kort na de moord, allemaal verteld maar het is evenals tal van andere verklaringen volledig van tafel geveegd. Er is niets mee gedaan. Ja, ze zijn wel bij Isabella geweest om haar verhaal te horen maar voegden eraan toe dat het beste meisje het allemaal maar moest laten varen. Niet belangrijk allemaal. Hoe is het mogelijk? Meerdere malen was Isabella bedreigd en uiteindelijk omdat ze toch gepraat had, bruto aangerand door jongens van hetzelfde groepje. Het moest maar beter binnenskamers blijven, zo liet de politie haar weten en liet daarmee het zoveelste slachtoffer en mega-belangrijke getuige gedesillusioneerend achter. Na verloop van tijd wilde Isabella, maar vooral

ook haar ouders, nergens meer over praten. Uit angst voor nieuwe bedreigingen. En zo loopt er inmiddels een peloton Friezen rond die bang en monddood zijn gemaakt maar ondertussen wel grote geheimen met zich meedragen. We zouden er tientallen tegenkomen bij wie na de eerste vraag de luiken dichtgingen. Potdicht.

Maaïke hoort van de recherche dat Feik, die Stephanie zou hebben verkracht op de avond van de moord, naar Helmond was overgebracht. De zoveelste leugen. Zijn vader was nog wel op het AZC in Kollum achtergebleven, zo liet men weten, en Feik zou hem nog vaak bezoeken. Op school vertelde een meisje van het AZC dat hij ook op bezoek bij haar familie kwam. Ze moest dan de kamer verlaten maar luisterde aan de deur stiekem mee en hoorde dat er over de moord gesproken werd, overduidelijk met daderkennis. Als Maaïke dit hoort geeft zij de informatie aan de politie met de naam van het asielzoekersmeisje. Als Maaïke enkele weken later bij de politie informeert krijgt ze te horen dat hetgeen het meisje had verklaard niet plaatsgevonden kon hebben. Het meisje wist volgens de dienders van niets en Feik zou niet meer op het AZC zijn geweest. Beide beweringen zijn achteraf leugens gebleken. De werkelijkheid is dat niemand wist waar Feik gehuisvest was, nadat hij eerst van Kollum naar Musselkanaal was geëvacueerd, maar Justitie wist dat natuurlijk wel. Hij verdween compleet, hoewel hij met goudomrande verblijfsvergunning ergens in Nederland 'regulier was gehuisvest'. Niemand wist waar. Feik was nu onvindbaar. Opgegaan in de anonimiteit van een grote stad of zo iets. Compleet verdwenen was ie, ook voor een enkele journalist die wel aan waarheidsvinding wilde doen. Hoe graag hadden Lammert de Bruin en Marc Schrikkema van Een Vandaag deze Feik wel niet aan de tand gevoeld voor het spraakmakende Een Vandaag-drieluik van 5, 6 en 8 maart 2010?

Voor Maaïke wordt het steeds duidelijker. Tal van dit soort doofpotterig gedrag van de politie heeft ze al achter haar kiezen. Steeds meer wordt haar duidelijk dat deze moord niet opgelost mag worden. Ze verbaasde zich over het feit dat bloedserieuze getuigen, nota bene uit de asielzoekers-scène, worden afgeserveerd en bewust uit beeld verdwijnen. Het aantal getuigen dat door de politie de mond is gesnoerd is aanzienlijk. Vooral ondernemers zijn bang voor terugloop van hun nering. Een taxibedrijf uit Kollum vervoerde na de moord meerdere mensen waaronder enkele vrachtjes naar het AZC. Het was een vakantiehulp die tijdelijk bij het bedrijf werkte. Slechts een paar dagen later wilde de eigenaar van het bedrijf nergens meer over praten terwijl zijn tijdelijke invalkracht toch ontluisterende details had prijsgegeven. Pier Hoekstra, eigenaar van een assurantie kantoor in Kollum, legt volledig in lijn met de verklaring van Verry Brouwer, die Spencer ter hoogte van het tenniscomplex Baensein heeft gezien zonder Marianne, een verklaring af dat hij Spencer heeft zien fietsen ook zonder Marianne. Hoekstra blijf de recherche 'aan de kop zeuren' wat ze ermee gedaan hebben maar krijgt nooit antwoord. Als we de beste Pier begin 2014 nog eens bellen ontkent de beste man - nu even een kwaai Pier - alles. Wat hij verklaard heeft maar ook dat hij de politie steeds gevraagd heeft naar de voortgang van het onderzoek en wat men heeft gedaan met zijn verklaring.

Los van het keiharde bewijs, zoals in dit boek wordt gepresenteerd, tellen we meer dan 100 bijzondere voorvallen, getuigenissen, verklaringen en keiharde aanwijzingen waar de politie niets mee heeft gedaan. In de top-vijf staat dan in ieder geval Andries Visser, de destijds beheerder van het zwembad 't Paradyske. Hij was het die in de ochtend na de moord een bebloed trainingsjack vond in de struiken langs het zwembad. Een trainingsjack zoals Ali Hassan altijd droeg... Visser is inmiddels overleden, maar zijn verhaal wordt bevestigd door zijn vrouw en Anne de Jong van de Kollumer Courant. Visser legde een verklaring af en stond het bebloede jack af aan de politie. Toen

hij er niets meer over hoorde, belde hij regelmatig met het RBT die het vervolgens zo zat werden en hem vereerden met een bezoek. Samen met burgemeester Piet Visser. Andries moest daar maar eens mee stoppen. Het was allemaal niets. Maar Andries begreep het niet. Voor hem was duidelijk dat zijn vondst alles, maar dan ook alles, met de moord te maken had. De kans dat dat niet zo was, was volgens hem - zoals ook elk ander weldenkend mens zou denken - nul komma nul en nog een paar nullen. Uiteindelijk werd hem te verstaan gegeven verder gezeur achterwege te laten omdat dat wel eens zijn baan zou kunnen kosten. Het Paradyske was een gemeentelijk zwembad en Andries was als het ware in loondienst bij meneer de burgemeester, die hier in gezelschap van twee dienders heel driftig bezig was een misdrijf te verhullen. Lust u nog peultjes? Kollumer opstandelingen hebben hem ooit eieren naar zijn hoofd gegooid waar dat wellicht bakstenen hadden moeten zijn, zo oordelen sommige Oostfriezen. Het trainingsjack is nooit meer boven water gekomen. 'Kwijt geraakt', zei de politie en dat terwijl het zo ongeveer het belangrijkste bewijsstuk was tot dan toe. Inclusief een redelijke hoeveelheid vers bloed wat onderzocht had kunnen worden op DNA, dat vrijwel zeker van Marianne was. Iedereen begrijpt nu dat dat natuurlijk niet de bedoeling was. Het bloed is nooit onderzocht. Of het is heimelijk wel gebeurd en dan zijn de resultaten bewust achtergehouden. De aangifte van Andries Visser, het PV, is ook nooit meer teruggevonden. Volledig uit het dossier verdwenen. De rechter heeft er bij zijn beoordeling dus ook geen rekening mee kunnen houden. Hem is hierover niets verteld. Het voor Jasper buitengewoon ontlastende bewijsmateriaal is, zoals tal van andere punten, welke onomstotelijk aantonen dat Jasper de moord niet gepleegd kan hebben, tijdens de rechtszaak niet aan de orde gekomen. Jasper's advocaat Jan Vlug had het ook allemaal niet nodig. Jasper had toch immers bekend? Welkom in bananenrepubliek Nederland. Maaike zelf wist dit natuurlijk allemaal al wel, van dat bebloede jack, maar dat het spoorloos zou verdwijnen niet, zoals ze tijdens het schrijven van haar dagboek ook niet kon bevroeden dat al deze gillende aanwijzingen volledig ter zijde zouden worden geschoven.

En dan Bertus, de portier van de Ringo Bar die op de avond van de moord dienst deed bij Paradiso. Zijn oorspronkelijke verklaring werd niet alleen vervalst om deze in harmonie te brengen met de tijdlijn zoals Spencer die had geschilderd en waarmee het fabelachtige fietsverhaal hoog moest worden gehouden, maar hij werd ook nog eens gedwongen een nieuwe verklaring af te leggen waaraan Bertus het verdomde mee te werken. Naast portier was Bertus in overheidsdienst werkzaam als bewaker, en als hij niet mee zou werken aan het afleggen van een nieuwe 'passende' verklaring, het behoud van zijn baan wel eens gevaar kon lopen. Maaike krijgt het allemaal over zich heen en noteert het bijna dagelijks in haar dagboek. Bertus zou in 2010 weer een brief krijgen vanwege zijn medewerking aan het programma Een Vandaag. Dat mocht niet nog een keer gebeuren en duidelijk werd hem te kennen gegeven dat dat allemaal niet zo goed was voor het behoud van zijn baan.

Na de rellen in Kollum van 9 oktober 1999 gaat Maaike er even tussenuit. Om de zinnen te verzetten. Het lukt haar niet. Ze heeft het gevoel dat het allemaal alleen nog maar erger wordt. Een sombere stemming maakt zich van haar meester en ze raakt er steeds meer van overtuigd dat de politie er alles aan zal doen om te voorkomen dat er langer naar asielzoekers gewezen wordt. 'De laatste pijl die Justitie nu nog op de boog heeft, is om nu met een soort van superverdachte te komen en om dan te zeggen: 'Hij is het niet' en 'Nou mensen, jullie zien nu dat de verdachte asielzoeker niet de dader is.' Een manier om de mensen tot bedaren te brengen. Het moet verdere escalaties voorkomen en het miljoenenproject van burgervader Visser, een nieuw AZC elders in Kollum,

behouden.' Maaïke schreef het ons in een e-mail en later lazen we woorden van gelijke strekking terug in haar dagboek waaruit we nu dus nadrukkelijk niet citeren.

Maaïke wordt ontboden op het kantoor van Hans Anker. Er waren nieuwe ontwikkelingen te melden. Mieke Huizinga, de 'koerier' tussen Maaïke en het OM, zat er ook. Omstandig wordt uitgelegd dat de verdachte Ali Hassan in Turkije is gearresteerd. Hij zou vrijwillig wangslim afgestaan hebben en, jawel, waarschijnlijk hadden ze de dader dan toch te pakken. Maaïke is inmiddels al zo vaak voor de gek gehouden dat ze het allemaal voor kennisgeving aanneemt. De lauwe reactie van Maaïke bevreemdt Anker en Huizinga maar het duo beseft niet dat Maaïke al wel weet dat er de zoveelste dooie mus aan zit te komen. Het is voor Maaïke een bevestiging van wat ze al dagen voorvoelde: Ze gaan nu met een fake-dader op de proppen komen. Hoe goed moet haar antenne zijn geweest want het was uiteindelijk precies wat zich de komende maanden zou ontrollen: een nep-Ali werd gepresenteerd als substitute en ultieme vervanger van de dikke, vadsige Ali uit het AZC die sinds de nacht van de moord spoorloos is verdwenen en tot op vandaag nooit meer is teruggevonden. De spanning in het gezin is nu te snijden. Binnen twee dagen zou men met de DNA-uitslag komen. Alle kinderen zijn thuis maar Mieke belt dat de uitslag nog een dag langer op zich laat wachten. Maaïke vermoedt dat ze de negatieve uitslag - hoe geweldig voor het OM - al wel hebben maar het nog niet willen zeggen. Het is al laat en een uitslag, zeker een negatieve, is niet bepaald het meest ideale slaapmutsje. Pas dagen later, op vrijdag 15 oktober 1999, komt het bericht: 'Hij heeft het niet gedaan. Hij is het niet.' Geweldig. De hoofdverdachte, Ali Hassan, is het niet. Iedereen kan rustig gaan slapen, het is geen asielzoeker. Maaïke ziet dat het voor haar kinderen een bittere teleurstelling is maar zichzelf had haar eigen gedachten hierover. Ze had niets anders verwacht. Een half jaar na de moord had ze na alles wat ze met de politie al had meegemaakt haar eigen ideeën ontwikkeld. Ze wist allang waar het OM mee zou komen: 'Kijk beste mensen, het is geen asielzoeker.' Tot overmaat van ramp belegt het OM met veel bombarie een persconferentie. Bauke vroeg Mieke Huizinga om dat gezamenlijk te doen. De Vaatstra's vanuit hun standpunt, het OM kijkt maar wat ze doet. Maar dat was niet de bedoeling, liet Mieke weten. Ze wilden ook niet wachten, het grote nieuws moest zo snel mogelijk naar buiten. 'De pers kon niet langer wachten', heette het. 'En gij geleuf da?', zeggen ze in Brabant. De pers deed niets. Nooit eerder en nu ook niet. Het lag er dik bovenop dat het OM een nieuw kulverhaal wilde spinnen, nieuwe desinformatie de wereld in wilde sturen. Nog meer mist waardoor er voor een normale sterveling geen touw meer aan vast te knopen was. Dat was de strategie en dat bleef het ook. Als Bauke voorstelt om dan voorafgaand aan de persverklaring van het OM een eigen perspraatje te houden, raakt Mieke van slag. Dat moest helemaal niet. Bang dat ze waren dat Bauke zijn voor gevoel naar buiten zou brengen. De aanwezige journalisten mochten ook geen vragen stellen en Mieke had van Bauke's brouwsel een eigen versie gemaakt. Tegen alle afspraken in. Het resultaat was dat Bauke's en Maaïke's vertrouwen in het OM nog verder daalde maar nu was ook wel duidelijk geworden dat Mieke er niet voor hen was, maar heel duidelijk een schakel was tussen de Vaatstra's en het OM. Om Maaïke en Bauke te 'sturen.' Om ze onder controle te houden. Ze werkt tenslotte bij het OM en steeds meer werd zichtbaar dat ze dat in het geheel niet gescheiden kon houden. Maaïke is niet langer overtuigd van de oprechtheid van Mieke en laat haar dat ook weten. Wat volgt is een lange periode van stilte. Alleen Peter R. de Vries laat af en toe nog wat van zich horen. Ook hij begrijpt er niets van dat de ene, Ali, verdachte is en de andere, één of andere Mohammed Akbari, slechts getuige. Wat daar nou weer achter zit, vraagt ook hij zich af.

Begin november, een half jaar na de moord, heeft Maaïke weer een gesprek met en bij het OM. Freddie en Rennie gaan mee. Aanwezig zijn hoofdofficier Ten Cate, advocaat Hans Anker en Mieke

Huizinga. De vragen die de Vaatstra's via Hans Anker hadden ingediend, werden slechts zeer summier beantwoord. Wat volgde was de zoveelste teleurstellende bijeenkomst. Maaïke gaat verslagen naar huis.

Eind november is er weer een telefoontje van Mieke. Ze wil over enkele dagen langs komen. Bij Maaïke thuis nog wel. Samen met Ten Cate. Anker blijkt niet ingelicht. Het gesprek leverde niets op en Maaïke vindt dat Mieke opnieuw faalt. Waarom had ze Anker niet ingelicht? Zou dit ook weer opzet zijn? Zonder deskundige hulp ben je volgens Maaïke makkelijk te beïnvloeden. Ze wordt steeds argwanender en stelt ook Mieke hiervoor verantwoordelijk. Zelfs als Maaïke laat weten dat zoveel mensen nu roepen dat de in Turkije aangehouden Ali Hassan helemaal niet de Ali Hassan was die op het AZC zat en in de nacht van de moord is verdwenen, doen Ten Cate en Mieke daar niets op, terwijl voor Maaïke dit toch de belangrijkste bevinding is tot nu toe: het OM zit de zaak te belazeren. Ten Cate wuift het gewoon weg, Maaïke voor de zoveelste keer het bos in sturend.

Maar Maaïke weet het wel. Haar maak je niets wijs. Ze weet zeker dat ze nooit echt met een asielzoeker als dader zullen komen, want dat ligt politiek te gevoelig en dan komen er grote problemen voor Jan Verkaik, die alles wat asielzoeker was liet liggen. Maaïke blijft er op hameren dat werkelijk alles naar het AZC wijst en helemaal niets in de richting van een ander scenario. Dat maakt haar woedend maar ook strijdvaardig. Ze krijgt steeds meer feiten boven tafel die haar gelijk bewijzen. Dodelijke info voor het OM en dus de reden om deze moeder van een vermoord kind stevig aan te pakken. De meest gillende informatie die in de maanden na de moord via tal van getuigen naar boven kwam, lieten Verkaik en de zijnen doodleuk liggen. Hij, Verkaik, dreef Maaïke en Bauke tot wanhoop.

Als Maaïke hoort dat de eiergooiers pittig worden gestraft, bezorgt haar dat een gevoel van walging. Jongens die een eitje naar de burgemeester gooien, kunnen rekenen op een zware straf, asielzoekers die het ene na het andere meisje aanranden of verkrachten - iets wat drie keer gebeurde na 1 mei - worden met fluwelen handschoenen behandeld. Ouders die aangifte komen doen moeten 'het stil houden'. De directeur van de Mavo helpt de politie om onder de pet te houden dat een leerling op school met een pistool is bedreigd. Werkelijk, het is echt gebeurd: met een pistool. Zestien jaar is ie pas, het rotventje uit het AZC. Nee, de eiergooiers moesten hangen. Er diende een voorbeeld gesteld en dus werden Bauke van der Woude en Hilly Veenstra voor hun racistische uitlatingen zwaar bestraft.

Het verhaal van Spencer en Wietze blijft Maaïke bezighouden. Elke dag. Ze vraagt zich af wanneer de jongens met het echte verhaal komen maar vermoedt dat ook zij in de nacht van de moord met de dood zijn bedreigd. Of dat het verhaal van de beide laffe gasten is 'geregeld' met de politie. Hoe ernstig is Maaïke geestelijk mishandeld dat ze dit allemaal gaat denken. Haar dagboek is een schreeuw van ellende en een weerspiegeling van haar enorme frustraties als gevolg van het 'gedoofpot' van het OM. Ze wordt met de dag furieuzer en vervreemdt zich zelfs van Bauke die tal van zaken wat gemakkelijker van zich afschudt. Maaïke voelt zich meer en meer verplicht om door te gaan in haar strijd tegen het OM en de politie. 'Ze hebben het ernaar gemaakt', liet ze ons toen al weten. OvJ Oebele Brouwer komt op TV met het persbericht over het DNA-onderzoek. Hij verandert de woorden 'van vrienden en bekenden' in 'mannelijke contacten van Marianne' en jaagt Maaïke nu helemaal over de kling. Ook als zelfs de schoonzons Tjalling en Willem bericht krijgen voor een DNA-test is Maaïke tot op het bot gekrenkt. Ze verdenkt het OM ervan dat het niet helemaal in goede

aarde is gevallen dat ze in de november-uitzending van Peter R. de Vries had geroepen geen vertrouwen meer te hebben in Justitie. Dat ze nu terugslaan om Maaïke weer op haar plaats te zetten. Door het bericht, dat Marianne waarschijnlijk vrijwillig met haar verkrachter en moordenaar het weiland is ingelopen, is Maaïke diep gekwetst. Hoe durven ze haar kind in een dergelijk kwaad daglicht te stellen. Nee, Maaïke weet het nu zeker. Ze gaan heel ver en het is onmenselijk waar Jan Verkaik mee bezig is. De woede en onmacht, het is allemaal opgeschreven in haar dagboek dat volgens Justitie maar beter niemand zou moeten lezen. Maaïke vraagt zich af of deze mensen wel een geweten hebben. Of ze ook nog iets kunnen voelen.

Op 15 januari 2000 krijgt Maaïke weer een telefoontje van Mieke. Of de Vaatstra's weer naar Leeuwarden kunnen komen. Ze hebben nu eindelijk de 19 schriftelijke vragen beantwoord. Op papier maar ze willen het ook nog even uitleggen. Maaïke gaat maar liever niet meer en vraagt de antwoorden toe te sturen. Pas veel later komt dit document in haar bezit en valt ze van de ene verbazing in de andere. Het rapport geeft op niets antwoord, behalve dan dat het geen asielzoeker geweest kan zijn. Nou, daar heeft Maaïke dan zo lang op gewacht. Erger nog, het OM trekt steeds feller van leer. De moord had stevig in de doofpot gemoeten en Maaïke plus nog een clubje onverzettelijke amateuronderzoekers brengen steeds meer naar boven waar het OM niet op zit te wachten. Samen met Hans Anker probeert ze inzage in het dossier af te dwingen. Er moeten rechtszaken aan te pas komen maar dan nog weigert het OM inzage of afgifte van de stukken waarom Maaïke heeft gevraagd. Maaïke trekt de zoveelste conclusie dat men heel wat te verbergen heeft. Ze zou gelijk krijgen.

Maaïke vraagt zich af hoe het toch mogelijk is dat zoveel rechercheurs uit het team zo keihard 'meeliëgen'. Henk Heyman heeft het bij haar helemaal gedaan. Hij kwam aanzetten met het feit dat er een filmopname was gemaakt van de 'stille tocht' en dat 'elke kop erop stond'. Maar als Aafie en haar vader na veel vijven en zessen in Leeuwarden de film mogen komen bekijken, krijgen ze de opnames te zien die zijn gemaakt vanuit het winkelcentrum waaruit ze juist niet het groepje AZC-ers konden halen. De opnames van de optocht krijgen ze niet te zien. Als Bauke daarover bij Heyman navraag doet, stelt hij doodleuk dat die film van de stille tocht er niet meer is.

Het DNA-onderzoek zoals dat begin 2000 plaatsvond ziet Maaïke meer als een ultieme poging van het OM om de aandacht van het AZC af te leiden. Om te laten zien dat ze wel heel druk bezig zijn de dader op te sporen. Om verdere onrust te kanaliseren. Het oppakken van meerdere onschuldige Friezen in de eerste maanden na de moord beschouwt Maaïke eveneens als een farce. Tegen allen bestond er nauwelijks enige verdenking maar toch pakt de politie de ene na de andere roomwitte Fries op.

Ondertussen worden er in Kollum door Burgemeester Visser twee mensen aangesteld om te bemiddelen tussen de voor- en tegenstanders van de verplaatsing van het A.Z.C. Ook Maaïke en Bauke worden benaderd. De stelregel van de gemeente is dat ze onafhankelijk zijn, maar ze willen bewerkstelligen dat de mensen naar elkaar luisteren en weer bij elkaar komen. Wat Maaïke betreft prima maar toen ze informatie inwon over hoe de burgervader het zou gaan aanpakken, haakte ze af. Maaïke vermoedt dat er ook nu weer een addertje onder het gras zit.

Er komt weer een aflevering van 'Opsporing Verzocht' voorbij. Voor Maaïke een wanhoopspoging om alsnog het AZC van de haak te halen. Om de geloofwaardigheid van hun onderzoek verder op te poetsen. Maaïke weet dat de mensen in de regio al lang hun vertrouwen in dit onderzoek kwijt zijn.

Maar wat kunnen ze? Niemand weet nog hoe het zit. Het OM heeft inmiddels - bewust - zoveel mist gerecreëerd dat niemand er nog ene sikkepit van snapt.

Maaïke weet dat Marianne in het weiland is neergelegd na ergens anders te zijn vermoord. Bauke is het met haar eens. De politie draait er omzichtig omheen terwijl ook Bauke en zelfs Jan Verkaik hebben gezien dat er geen enkel spoor van een worsteling te zien was. En ook geen bloed. Voor Maaïke worden de leugens steeds duidelijker. Als kort na de moord het chalet van Wolfgang Hebben tot de grond toe afbrandt weet Verkaik zeker dat een verbranding, waarmee Jan de Wilde de caravan aan het bewerken was geweest, de oorzaak was. Wederom een pure leugen, de caravan is midden in de nacht afgefikt. Jan de Wilde lag toen op één oor. Een oud-rechercheur had de andere dag nog in de asresten gepookt maar alle sporen waren gewist. Er was niets meer van over. Maaïke begrijpt meer en meer waarom Verkaik zo tegen haar liegt: Hij kan niet anders. Hij moet meelullen met zijn bazen. Anders is dat heel slecht voor zijn carrière, zo is Maaïke's vaste overtuiging. De brandweer werd het ook verboden om te blussen. Mocht niet het terrein op. Een goede verstaander begrijpt wat hier gebeurde. Het hele onderzoek is volgens Maaïke één grote leugen.

Maaïke attendeert Verkaik op een nieuwe uitzending van Peter R., die dan nog niet 'om' is en het OM waar het kan op de hak neemt. Verkaik ziet niets in De Vries en stelt dat de misdaadverslaggever 'niets kan wat zij ook niet kunnen.' Tien jaar later als De Vries al sinds 2005 in het OM-kamp is neergestreken, is De Vries plots de wonderdoener. Maaïke kotst van de man die haar het leven zo zuur heeft gemaakt. Bijna veertien jaar lang. 'Nou, Verkaik, ga toch maar kijken', moet Maaïke geroepen hebben. 'Die De Vries komt met een verklaring van Verry Brouwer en maakt gehakt van Spencer's fietsverhaal.' Maaïke treedt ook op in de uitzending hetgeen haar op een stevige reprimande komt te staan. Van OvJ Oebele Brouwer, maar ook van Mieke. Maaïke had weer gezegd dat ze geen vertrouwen had in het onderzoek. Maar het woord 'vertrouwen' had ze niet gebruikt. Ze liet alleen weten dat ze, wat het OM betreft, niets mochten weten en niets te horen kregen. Hemeltjelijf, ze waren daar in Leeuwarden in hun kuif gepikt. Ze vonden zichzelf nu toch echt heel zielig. Hoe durfde Maaïke? Ze voelden zich gekrenkt. 'Nou, ja, de wereld op zijn kop', stelt Maaïke. Net als het halleluja-verhaal van het OM dat de contacten tussen hen en de familie zo goed liepen. Dat het tegenovergestelde het geval was, mocht natuurlijk ook niet naar buiten. Tussen Maaïke en advocaat Anker was het zogenaamd 'koek en ei' terwijl die relatie juist op een weinig frisse manier was geëindigd. Kennelijk wilden Anker & Anker, uit angst voor verlies van klandizie en tegenwerking van het OM in andere zaken, het OM niet langer tegen zich in het harnas jagen. De Anker's stuurden duidelijk aan op een breuk. Hoe dat allemaal was gegaan, legt Maaïke zonder enige terughoudendheid uit in haar dagboek. Ze voelt zich weer hopeloos in de steek gelaten. In de steek gelaten door een advocaat met wie zij alle ellende had gedeeld. Van wie ze niet eens de gelegenheid kreeg om te horen wat nu de feitelijke reden was van de breuk. Dat was voor Maaïke toch wel het minste. Het was zo maar over en uit en Maaïke moest het verder maar bekijken.

Voorafgaand aan de persbijeenkomst van het OM in oktober 2000 heeft Maaïke OvJ Ten Cate weer gevraagd naar de Irakese asielzoekers die sinds de moord zijn verdwenen. Ten Cate reageerde geïrriteerd en liet Maaïke respectloos weten dat ze nu toch echt eens moest ophouden over de asielzoekers. Ten Cate verwees naar de moord op Maartje Pieck. Ook daar wees iedereen naar het naburige AZC maar daar was het toch ook gewoon een blanke man, zo pareerde de OvJ. Terloops liet hij nog weten dat er bij Maartje geen DNA was gevonden terwijl Mieke eerder al eens had gebeld dat het dader-DNA in de zaak Pieck niet overeenkwam met het DNA dat op Marianne was gevonden.

Maaïke weet nu zeker: ze liegen echt over alles. Ze lullen maar wat. De ene OvJ volgt de andere op zoals ook de ene korpschef de andere. Ze weten niets van elkaar behalve dan dat het devies van bovenaf luidt: niet oplossen die zaak. Is te link. Doofpotten tot je er bij neervalt. Liegen is geoorloofd. In het staatsbelang. Maaïke gebruikt andere woorden maar het komt exact op hetzelfde neer.

Dat het OM een grootschalig DNA-onderzoek zal afwijzen, staat voor Maaïke vast. Wat haar betreft weten ze al lang dat de dader daar niet uit zal rollen omdat diezelfde daders al lang en breed het land hebben verlaten. Beetje zonde dan, zo'n grootschalig en geldverslindend onderzoek.

Maaïke vertelt dat er in november 2000 onverwacht een dame op de stoep staat. Ze had haar wat te vertellen. Ze liep er al lang mee maar durfde niet eerder op hen af te stappen. Ze vertelde dat haar zoon kort na 1 mei een verklaring bij de politie had afgelegd. Haar zoon en zijn vriendin waren tijdens Koninginnenacht ook in de Paradiso in Kollum geweest en waren omstreeks dezelfde tijd als Spencer en Wietze met Marianne vertrokken. Ze fietsten ook over het fietspaadje naar Buitenpost toe. Bij de tennisbanen hadden ze Spencer en Wietze gezien die met een fiets aan het klungelen waren. Hij had Spencer nog gegroet omdat hij Spencer kende. Marianne was er niet bij, zo weet hij. De vrouw zegt dat dit alles bij de recherche is verklaard. De beschrijving van de kleding die Spencer droeg, bleek correct, had de recherche toegegeven. Maar met stomheid geslagen ziet hij later een uitzending van 'Opsporing Verzocht'. En dan blijkt dat het programma uitsluitend de feiten brengt zoals het OM deze hen heeft voorgekauwd maar niet het gegeven dat Marianne niet meer bij Spencer en Wietze was. De vrouw aan de deur was Doetie Brouwer, haar zoon Verry, die later zijn verhaal zou doen in het programma van Peter R. Voor Maaïke valt er dan weer een puzzelstukje op de juiste plaats.

Het bevestigt opnieuw de leugens van Spencer en het verklaart ook waarom Spencer in de vroege zaterdagmorgen ging zoeken waar hij ging zoeken: op plaatsen waar Marianne met de auto naar toe zou kunnen zijn gebracht. Met de auto, vanaf het plein bij Geke. In de auto van Ludger Dill. Het verklaart ook waarom Spencer's verklaringen tegenover Aafie en Maaïke nooit dezelfde waren. 'Een leugen kun je niet drie keer gelijk vertellen, maar de waarheid wel', liet Maaïke in haar kerstspeech voor de regionale radio-omroepen opnemen. Ook het verhaal van Spencer dat hij en Wietze in de shoarmazaak van Mohammed in Buitenpost nog een broodje hadden gegeten, is eveneens gelogen. Niemand heeft Spencer daar met Wietze gezien. Spencer was alleen. Waarom zelfs daarover gelogen? Het bleef lang een raadsel en het liet Maaïke niet los. Ze wil de waarheid weten, iets wat ze niet krijgt van de recherche of Justitie. Dat is haar al lang duidelijk. Ze weet zich inmiddels verzekerd dat er geheel andere belangen spelen. Belangen die voor hen zwaarder wegen. Zwaarder dan de gruwelijke dood van een meisje in de bloei van haar leven.

Maaïke hoort dat een naburige boer de politie heeft verteld dat er 's nachts groepjes asielzoekers bij het zwembad Het Paradyske rondhangen. Hem wordt de mond gesnoerd. Maaïke hoort dat leden van het RBT die al te kritische vragen stellen een spreekverbod opgelegd krijgen. Ja, als die nou eens gingen praten. Als die nou eens uit de school zouden klappen. Het houdt Maaïke de ganse dag bezig. Het is teveel. Het komt er allemaal nog eens bij en maakt het verlies nog meer onverdraaglijk. Het sloopt haar en niemand doet iets. Het komt allemaal op haar schouders terecht, die al een loden last dragen. Het is onverteerbaar dat zoveel mensen meehelpen de doofpot in stand te houden. Dat er zoveel angst is om deze verschrikkelijke moord mee te helpen oplossen.

Maaïke wordt geconfronteerd met de ene tegenwerking van de politie na de andere. Als een bewaker van de Leeuwarder gevangenis De Marwei naar buiten komt met het verhaal dat een

gedetineerde in een telefoongesprek met zijn vrouw zegt dat hij weet wie de moordenaar is, doet de politie er niets mee. De naam van de bewaker is bekend maar de beste man durft uit angst voor zijn baan niet alsnog uit de kast te komen. Maaïke beschrijft in haar dagboek tal van dit soort feiten en voorvallen. Het heeft haar diep gekrenkt. Ze staan in haar geheugen gegrift en ze raakt het niet meer kwijt. Het achtervolgt haar.

Anderhalf jaar duurt het gelieg van de politie nu al voort en de ontkenningen worden steeds belachelijker. Keihard wordt in een gesprek met Maaïke in november 2000 herhaald dat er rond het tijdstip van de moord geen enkele asielzoeker is waargenomen bij het tunneltje, hoewel meerdere getuigen het tegenovergestelde beweren. Er zijn volgens het OM geen AZC-ers weggedoken in de greppel uit angst gezien te worden en er is geen Irakees rond half twee 's nachts met een noodgang over de Keningswei gefietst alsof de duivel hem op de hielen zat. Het was niet zo en Maaïke moest er gewoon mee ophouden. OvJ Severein bevestigt het ook nog even schriftelijk. Het staat nu zwart op wit. Dag Maaïke, zoek het maar lekker uit maar van ons hoeft je niets te verwachten, lijkt het parool van de justitiabelen.

De uitspraak in kort geding over het grootschalig DNA-onderzoek had Maaïke al lang zien aankomen: het komt er niet. Het bevestigt voor haar dat ze zelf ook wel inzien dat een dergelijke operatie niet zal slagen omdat de dader er niet uit naar voren zal komen. Immers, de dader is voorgoed pleite en dat weet Justitie zelf ook. Misbruik van macht, noemt de moegestreden moeder het. En dan elke keer weer die Verkaik. Maaïke begint de man te haten. Vooral als hij voor de zoveelste keer komt vertellen dat de familie toch echt kon vertrouwen op het beste rechercheteam dat er zo ongeveer in Nederland te vinden was. De grapjas. Hij ontkent zelfs dat medewerkers van het assurantiekantoor van Nicolai in Augustinusga de tweede verdachte, door de politie opgevoerd als ene Akbari, aan de balie hebben gehad en hem herkenden van de politiefoto's in de uitzending van Peter R. de Vries. De dames bekijken meerdere malen de getoonde 'opsporingsfoto's' maar Verkaik zegt glashard dat ze zich vergissen. Nee, deze 'Afghaan' was 'niet interessant' voor Verkaik, ook al was het dezelfde persoon die door andere getuigen herkend was als degene die met een noodgang door het tunneltje was gefietst zo ongeveer op het uur van de moord.

Ondertussen neemt het aantal mensen toe die de door Justitie in Turkije opgepakte Ali niet kennen als de verdwenen Ali uit het AZC. Meer dan 20 verklaringen liggen er nu en nog veel meer mensen hebben dat op andere manieren te kennen gegeven. Maaïke heeft nu meerdere keren het OM gevraagd om al deze mensen een foto-identificatietest te laten doen maar men weigert. Volgens Maaïke hebben ze een doortrap toneelspel opgevoerd. Het wordt steeds duidelijker dat deze moord gewoonweg niet mag worden opgelost. Dit gaat niet meer over fouten of blunders maar over pure misdrijven van overheidswege. Ze begrijpt er niets meer van en de moedeloosheid slaat toe. Rechercheur Joop Damstra had zich in een brief aan Maaïke laten ontvallen 'dat de speelruimte die de RBT-ers hadden veel kleiner is dan de meeste mensen denken.' De arme man wordt zelf ook helemaal draaiërig van alle leugens die hij namens het OM gedwongen wordt te vertellen naar Maaïke als zijnde feiten en waarheden. Nee, voor Maaïke waren Verkaik en zijn rechterhand en mede-onderzoeksleider Anton Contant, nog geen seconde bezig geweest om de daders te pakken maar hadden ze alles in het werk gesteld om de aandacht van het AZC af te leiden. In de Volkskrant van 23 december 2013, als Jasper Steringa op het punt staat voor de rechter te verschijnen, lieten beide heren zich niettemin bejubelen. De schrijfster is Ana van Es, de goddelijke afgevaardigde van de krant voor de noordelijke provincies die nog nooit een seconde onderzoek had gedaan of enig

persbericht van het OM had gecheckt. We zouden deze zelfde tante nog tegenkomen bij de smaadzaak tegen ons in Groningen eind 2013 naar aanleiding waarvan ze een bizar en volstrekt leugenachtig artikel schreef. Van de pers moest Maaïke het niet hebben, die schreven slaafs wat het OM hen in de oren fluisterde.

Een nieuwe klap krijgen Maaïke en Bauke te verwerken als ze te horen krijgen dat de persoonlijke spullen van Marianne niet worden teruggegeven en dat het verzoek om inzage in het dossier tot nu toe ook niet wordt gehonoreerd. Maaïke mailt ons dat Verkaik al heeft geroepen dat het niet zeker is of Marianne's kleren en persoonlijke spullen nog wel op de burelen van het NFI en de politie aanwezig zijn. 'Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt en misschien zijn ze wel weg', had hij gezegd, anticiperend op wat hij natuurlijk al lang wist maar natuurlijk niet kon vertellen.

Maaïke voorvoelt dat ze de waarheid gewoon niet mag weten en vertrouwt dat dagelijks toe aan het papier. Het dagboek zou een ieder moeten lezen. Het staat voor een schreeuw die door merg en been gaat en het ergste is dat het merendeel van Maaïke's schrijfsels nog niet eens blijk geven van haar intense verdriet maar pagina na pagina beschrijven welke terreur haar door politie, Justitie en het OM is aangedaan. Het is een relaas van een mensonterende bejegening van een toch al desolate moeder die het, met dank aan Justitie, allemaal niet meer trekt. Ze ziet af. De groeven in haar gezicht, voor de moord op haar dochter nog een fris en fruitig smoeltje, bevestigen diep lijden.

Maaïke ziet lijdzaam toe hoe Justitie een dergelijk massieve mist weet te creëren dat niemand het nog begrijpt. De strategie van desinformeren blijkt te werken. Maaïke strijdt een ongelijke strijd. Tegen zoveel leugens en valse voorlichting naar het publiek valt niet te vechten. Het is vechten tegen de bierkaai. Vooralsnog slaagt Justitie erin de massa om de tuin te leiden maar men moest eens weten, denkt Maaïke.

Begin 2001 is er dan toch weer contact met familiebegeleider Mieke die nu met een maatschappelijk werkster, Siekina, komt aanzetten. Maaïke stelt dat ze van tijd tot tijd toch maar liever een onderzoeker op bezoek wil die haar gewoon komt vertellen hoe de vlag erbij hangt maar sinds augustus 1999 heeft het OM bepaald dat de onderzoekers niet meer naar de familie Vaatstra mochten. Hen werd algehele zwijgplicht opgelegd. Zelfs met hun eigen partner of vrouw mochten ze niet over de zaak Vaatstra praten en sindsdien is het contact minimaal. Elke vraag aan Mieke moet door haar worden besproken met het OM. Mieke zou Maaïke en Bauke wel eens helpen maar daar kwam helemaal niets van terecht. Het enige dunne lijntje met het OM dat nog over was stelde niets meer voor. Juist toen zich in 2001 zoveel nieuwe ontdekkingen aandienen en de behoefte tot communicatie groter was dan ooit, was het heel stil geworden. Volledige radiostilte bij het OM.

Mieke stopt ermee. De zoveelste 'familiebegeleider' is in aantocht. En weer kan Maaïke van voren af aan beginnen. Ze wordt er urenlang van. Mieke heeft niet eens afscheid genomen en ook niets overgedragen aan haar opvolger. Ze belt nog wel dat de laatste DNA-testen ook negatief waren. Ondertussen ontvangt Peter R. de Vries een anonieme brief van een klokkenluider uit het hogere kader van het OM in Leeuwarden. De inhoud is verbijsterend. De schrijver noemt zich QPJ of Quasimodo Pro Justitia. De communicatie tussen de klokkenluider en Simon Vuyk, de latere schrijver van het grootste leugenboek aller tijden die toen op de redactie werkte van Peter R., wordt dermate spannend dat er over en weer gecorrespondeerd wordt onder de codenaam 'BELLS' in de rubriek 'Zaken en transacties' van De Telegraaf. In één van de brieven van 'QPJ' van januari 2011, tipt de klokkenluider Peter over de malversaties van het OM bij de behandeling van het grootschalige DNA-

onderzoek. Hij meldt gedetailleerd dat er politiemensen ontslagen zijn omdat ze 'iets te diep' in het dossier Vaatstra doken of pure misdrijven van het OM ontdekten waarmee men de doofpot in stand probeerde te houden. Over rechercheurs die overspannen raakten en nooit meer bij de politie terug zouden keren. Over politiemensen die een zwijgplicht opgelegd kregen op straffe van ontslag op staande voet. De klokkenluider weet zich verzekerd dat hij geen enkele bescherming geniet en gaat uiterst voorzichtig te werk. Maaïke krijgt de brief te lezen en de radeloosheid slaat toe. Dit was serieuze kost: een hoge Justitieman bevestigde het nu allemaal zelf. Voor zover Maaïke nog een milligram respect zou hebben voor hen die haar tot steun zouden moeten zijn, ze is nu des duivels. Het laatste restje hoop op een oplossing van de moord lijkt vervlogen. Ze kon toen nog niet weten dat het allemaal nog veel erger zou worden. Grappig noemt Maaïke het dat steeds als Peter - toen nog niet overgelopen naar het OM - met iets komt, het OM er meteen iets tegenover zet om het vege lijf te redden. De aantoonbare leugens die Maaïke dan steeds naar haar hoofd geslingerd krijgt worden steeds grover en steeds meer bizar en onwerkelijk. Ze wringen zich in allerlei bochten en lullen zich helemaal klem. Het wordt steeds moeilijker de mega-leugen overeind te houden.

De rol die het OM aan Siekina, de maatschappelijk werkster, had toebedeeld wordt steeds doorzichtiger. Maaïke's nieuwe bevindingen die zij vertrouwelijk met Siekina bespreekt komen één-op-één bij het OM terecht. Niet echt de bedoeling want los van het feit dat ze er niets mee doen blijkt keer op keer dat ze de informatie ook nog eens 'kapotspelen'. Getuigen worden bewerkt en geïntimideerd en weg zijn de nieuwe kansen die tot een oplossing kunnen leiden. De ellende spat van de pagina's van Maaïke's dagboek af. Vooral Verkaik moet het ontgelden. Hij is nu weer komen vertellen dat de meisjes van het assurantiëkantoor de gezochte 'Afghaan' niet hadden herkend. Zoals zo vaak had Verkaik niet door dat Bauke dat allemaal al had onderzocht en dat de dames de bewuste asielzoeker overtuigend hadden herkend. Ook nadat de politie ze had proberen te misleiden met andere, redelijk gelijkende foto's. Als Maaïke Verkaik daarmee confronteert stijgt hem het schaamrood naar de kaken maar evenwel knalt ie er gewoon weer een nieuwe leugen overheen. Want, als Maaïke vraagt waarom Spencer en Wietze niet met de verklaring van Verry Brouwer zijn geconfronteerd laat Verkaik doodleuk weten dat de tijd niet overeen kwam terwijl dat nou precies wel het geval was. Het tijdstip van vertrek bij Paradiso was door Bertus de portier bevestigd en strookte volledig met de tijd van Verry maar ook met die van Pier Hoekstra. En natuurlijk met die van Geke Haarsma die daar heel stellig over was geweest. Op de vraag van Maaïke waarom Spencer toch zo geweldig wordt begeleid en zijn familie in de watten wordt gelegd moet de rechercheur het antwoord schuldig blijven. Ook als Maaïke opnieuw de afgebrande caravan van Wolfgang Hebben ter sprake brengt en aantoonde dat Verkaik ook hierover gigantisch en doelbewust heeft gelogen, weet onze superspeurder het even niet meer. Nee, hij draaft wel op in elk denkbaar Tv-programma en hangt dan samen met collega-doofpotters Cor Reijenga, Henk Mous, Severin, Oebele Brouwer, De Graaf en nog een horde van ons belastinggeld betaalde beroepsleugenaars, de held uit. Laten zich bejubelen en bewieroken over het zo 'voortvarende' onderzoek. Ingewijden zoeken naar een teiltje, Maaïke's maag is er inmiddels tegen bestand. Zij is al ruim getraind in het incasseren van gelieg, gemanipuleer en getraineer.

Als Mieke dan toch nog even belt over de uitslag van het zoveelste DNA-onderzoek, nu uitgevoerd bij weer 65 andere, mogelijke verdachten dringt zich de gedachte bij haar op dat ze er straks gewoon eentje gaan inluizen. Ze schrijft het op een dergelijke manier op in haar dagboek. Over welk een supersonische antenne ze blijkt te beschikken, zou later duidelijk worden. Maaïke schrikt van haar eigen conclusie maar acht Justitie, gezien wat er allemaal is langs gekomen, er zeer wel toe in staat.

Een zondebok, een onschuldige Fries die er voor op moet draaien. Je verzint het alleen in films en het gaat het bevattingsvermogen van miljoenen te boven. Maaïke weet na alles wat Justitie tot dan toe heeft geflikt, dat men er absoluut toe in staat is. Om hun eigen eer te redden zoals de magistraten bij The Birmingham Six. Het geeft Maaïke de drive om door te gaan. Bauke doet het 'loopwerk' voor de camera's en Maaïke is de volhouder en analist. Ze ontdekt de misdadige werkwijze van het OM door zo ongeveer alle verklaringen na te lopen. Wat duidelijk wordt is hoe getuigen zijn geïntimideerd en doodgezwegen. Het gevolg is wel dat Maaïke allengs 'te dichtbij komt' en het OM nu een bombardement voorbereid om de straffe Friezin 'kalt te stellen.' Dat ze de moeder is van een vermoord kind is nu al helemaal niet meer van belang. Maaïke moet 'down' want anders gebeuren er ongelukken in de Noord Friese contreien. Dan gaan er hoge koppen rollen en dat is niet bepaald de bedoeling. Bauke en de kinderen worden bewerkt en dringend verzocht om mams in toom te houden. Dat doet de familie ook braaf waarbij Maaïke van haar eigen kinderen te horen krijgt dat ze moet stoppen omdat ze anders de kleinkinderen niet meer te zien krijgt. Het is de doodsteek en Maaïke kiest eieren voor haar geld. Het OM is er in geslaagd een dreigende ontploffing van een atoombom onschadelijk te maken. Maaïke stopt dan ook met het schrijven in haar dagboek. Want ook daar zijn Freddy, Johan, Wilma, Rennie en Ineke helemaal op tegen terwijl Maaïke tal van keren heeft uitgesproken dat ze het 'manuscriptje' wil laten uitgeven. Ze biedt het ons aan om ermee te doen wat ons goeddukt. Toen nog wel, ja.

Hoe anders zou het lopen met het dagboek dat in dit hoofdstuk uit onze herinneringen zijn weerslag vindt. Maaïke vraagt zich af waaraan ze dit nieuwe helse embargo heeft verdiend. Het snijdt haar de pas af om zelf de moordenaar te vinden waar Justitie dat absoluut niet wil. Mieke is nu opnieuw naar voren geschoven. Kennelijk met de bedoeling Maaïke nauwlettend te volgen. Volgens Maaïke heeft Mieke twee petten op en ze merkt dat aan alles. De ene pet praat met de familie, de andere, 'de salaris-pet' met het OM. Als Mieke Maaïke te kennen geeft dat het OM heeft ingestemd met een reportage van TV-Fryslân over het verloop van het onderzoek, vraagt Maaïke haar hoe en wat ze gaan brengen. Maaïke is als de dood dat ze Marianne weer gaan afficheren als het losbolletje die het door alleen naar huis te fietsen toch ook wel allemaal een beetje aan zichzelf te danken had... Toen Maaïke met Mieke haar zorgen hierover besprak kwam ze met leugens en halve waarheden. Ze had dat zo voorgelegd gekregen van het OM, verontschuldigde ze zich. Ze wist te weinig van de zaak af, zo liet ze weten, en dat terwijl ze hoog moet houden dat ze Maaïke anderhalf jaar naar beste kunnen heeft begeleid. Ja, ja, denkt Maaïke, begeleid maar zonder kennis van de zaak. De aap kwam uit de mouw. Maaïke vraagt zich af hoe ze nou verder moet. Ze is met handen en voeten gebonden en moet lijdzaam toezien hoe de doofpot verder dichtgespijkerd wordt. Ze raakt alle lust in het leven kwijt, gesloopt en vermorzeld. Ze kan nergens meer van genieten terwijl haar verdriet over alles wat er na de moord gebeurd is het zelfs gaat winnen van de ondraaglijke smart van het verlies van haar oogappel.

Joop Damstra, de rechercheur die het meest met Maaïke te maken heeft, laat zich ontvallen dat de Irakees die in Turkije was opgepakt absoluut niet klein en gedrongen was zoals tallozen hadden verklaard. Nee, die was minstens zo groot als Damstra zelf. Tegen de 1 meter 90. Maaïke klampt zich vast aan de bekentenis van Damstra en ziet weer een lichtpuntje. Maar Damstra zet niet door. Hij doet er niets mee omdat het hem zijn baan zou kosten, zo liet hij Maaïke weten. Damstra had ook nog nooit meegemaakt dat een familie zich zo met de moord bemoeide. De sukkel. Maaïke kon niet anders en dat weet deze pet ook. Nee, daar had hij ook geen rekening mee gehouden. Maar ja, de politie zou er van leren... Het zogenaamde - volgens Verkaik - superprofessionele Recherche Bijstand

Team moet leren van een huisvrouw uit Zwaagwesteinde. Net als Jan Woelinga en Bauke van der Heide die Marianne's vriendin Aafie zo honds hadden behandeld. Voor hen was het ook een 'leermoment'. Maaïke is in staat om iemand die dat afgrijselijke cliché 'leermoment' in de mond neemt ter plekke te wurgen.

Maaïke is dan monddood gemaakt maar ze kan het niet laten Verkaik opnieuw aan te spreken over de vindplaats en dat nu echt iedereen zeker weet dat Marianne daar niet is vermoord. Ook Verkaik was het daar aanvankelijk mee eens maar twee jaar later is het allemaal ineens anders. Het past niet in het plaatje dat Jan nu voor ogen heeft. Er zijn nu ineens wel sporen van een fietstrapper gevonden. Jan maakt zwart wit en wit zwart. Jan wil hogerop bij de politie en dan is het niet bepaald handig om je bazen tegen de haren te strijken. Dat daarvoor Maaïke, de moeder van een vermoorde dochter, belazerd en belogen moet worden, ziet Verkaik als noodzakelijk bijverschijnsel.

De uitzending van TV-Fryslân met het OM en de recherche over de gang van zaken van dit onderzoek gaat door. Gerard van der Veer laat 'Mei Freonlike Groetnis' weten dat hij niet kan beloven dat Maaïke mag zeggen wat zij wil. Ook als Maaïke aanbiedt dat dan maar Peter R. namens haar moet spreken gaan de stoplichten helemaal op rood. Nee, dit moet een uitzending worden waarin het OM glorieert. Waarin het OM wiggewassen wordt en steekhoudende kritiek past daar niet bij. De omroep werkt braaf mee aan deze Noord-Koreaanse opzet van televisie maken. Ze hangen daar bij de Friese omroep behoorlijk aan de subsidiekraan en, ja, dan kun je moeilijk een feestje van het OM gaan lopen verpesten. Maaïke haakt af en heeft er in haar dagboek geen goed woord voor over. Terwijl OvJ Ten Cate al in september 1999 tegen Maaïke had gezegd dat de in Turkije opgepakte Irakees niet de dader kon zijn, wordt daar aan tafel van Omroep Friesland handig omheen gepraat. Het is ergens wel logisch, weet Maaïke, want de in Turkije gearresteerde Ali was niet de gezochte Ali, de vriend van Feik die sinds de moord spoorloos was. Het stelletje mooipraters houdt slim achterwege dat men bewust twee Ali's door elkaar heeft gehusseld. Balletje-balletje met twee Ali's, zoiets. De vragen worden met een nietszeggend geneuzel afgehandeld en zo proberen 'de boven ons gestelden' het volk tevreden te stellen maar vooral om de tuin te leiden. Net voor de uitzending was Panorama gekomen met een onthullende story. Feiten waar de wijze mannen aan tafel nog geen notie van hadden. Twee jaar na dato, wel te verstaan. Toch zitten ze het aan de praattafel allemaal haarfijn uit te leggen. Als Maaïke de uitzending ziet gaat ze helemaal door het lint. Ze is totaal overstuurd van zoveel bedrog. Ze kan niet begrijpen hoe nota bene mensen waarin we vertrouwen zouden moeten hebben zo pontificaal sjoemelen met de waarheid terwijl ze dondersgoed weten hoe het zit. Dat haar dochter op zo'n vreselijke manier wordt misbruikt en eigenlijk voor de tweede keer wordt aangerand. Nu door mannen in indrukwekkende pakken en glimmertjes op de epauletten.

Maaïke weet het niet meer. Hoewel monddood gemaakt wordt er een griezelig spel met haar gespeeld. Voor Maaïke zijn er de antwoorden op tal van vragen maar er is een groter belang in het morbide spel dat Justitie nu al twee jaar opvoert. Naast de ontstellende informatie van klokkenluider 'QJP' komt er kort na de uitzending opnieuw een anonieme brief. Nu van iemand die op wintersportvakantie in Oostenrijk 'een meneer van het OM' heeft gesproken die - na wat biertjes - gefrustreerd begon te vertellen over het onderzoek. Dat de voor de show aangehouden Irakees een trucje was van het OM en dat de meesten in de top van de organisatie dat ook wisten. Volgens Maaïke had beter deze man, zichzelf, Geke Haarsma, Wim Dankbaar en nog een peloton aan getuigen aan tafel gezeten bij Omroep Friesland. Maar dat kon en mocht natuurlijk niet. We gaan hier mooi niet uit de doeken doen hoe het allemaal werkelijk zit.

Maaïke hoort nu helemaal niets meer van de recherche, noch van het OM. Haar hoop op een oplossing vervliegt met de dag. Daarvoor weet ze nu te veel. Wat Maaïke dacht dat haar recht was bleek niet meer dan een lege dop. Ze heeft nu de kinderen tegen, Het OM, de politie en ook Bauke haakt af. Nu zij hem zo nodig heeft, laat hij haar vallen als een baksteen. Hij gaat van haar af. Ze is een blok aan zijn been, laat hij Simon Vuyk in 'Marianne Vaatstra, het verhaal van haar moord' optekenen. Het is de genadeklap voor Maaïke. Ze sodemietert haar dagboekje weg zo ver het vliegen wil en heeft in niets of niemand nog vertrouwen. Het knaagt aan haar als kanker aan een bot. Het vreet haar van binnenuit op. Voor Maaïke kunnen ze nu allemaal de boom in. Ze is moegestreden, zo vertelt ze ons. 'Ik kan het niet meer, ik geef het op.' En dat terwijl het ergste nog moest komen nadat Jasper was opgepakt. Ze stond nu niet alleen voor gek maar ook ijsig alleen. Van God en iedereen verlaten. Hopeloos en hulpeloos. Ze probeert zich te verbeelden hoe Marianne deze pure catastrofe zoals die plaatsgreep na de moord zou bezien. Maaïke weet het wel: Marianne voelt zich ook nog eens verraden. Ze is met de grootste leugen denkbaar begraven. Met dank aan een groot deel van haar familie. Maaïke zei het nooit maar het kan niet anders dan dat ze dat in haar diepste misère zo gevoeld moet hebben.

Nadat Maaïke zich had voorgenomen om niet meer verder te schrijven, pakt zij in het najaar van 2001 toch de draad weer op. Eenvoudig omdat er zoveel misselijkmakende dingen gebeuren die voor haarzelf en het nageslacht moeten worden vastgelegd, zo stelt zij in deel 2 van haar dagboek.

De bezoekjes van Mieke Huizinga van het OM en politieman Joop Damstra beginnen haar de keel uit te hangen. Ze kan er niets mee en heeft het gevoel dat ze de ware toedracht in opdracht van hogerhand moeten toedekken. Van Damstra moet ze dan maar een briefje sturen om haar onvrede te uiten naar de nieuwe hoofdofficier Den Hollander. Maar dat weigert Maaïke omdat ze deze nieuwe ster aan het firmament niet kent.

Op 4 oktober 2001 bezoeken Bauke en Maaïke de rechtszitting van oud-rechercheur Bauke van der Woude. Hij is aangeklaagd wegens discriminerende uitlatingen jegens asielzoekers. Hij wordt natuurlijk veroordeeld, maar gaat in hoger beroep. Van der Woude is overigens dezelfde man, die in de ochtend van de nacht dat het chalet van Wolfgang Hebben in vlammen opging, in de asresten stond te poken. Hier klopt iets niet, dit zaakje stinkt!, zei hij desgevraagd aan Wolfgang's buurman Thomas Vos.

Maaïke komt in contact met een advocaat die jarenlange ervaring heeft in contacten met het OM. Op de vraag of het mogelijk is dat de recherche van het OM opdracht krijgt om bepaalde mensen buiten het onderzoek te houden, antwoordt de man resoluut dat dit het geval is: Als politieke belangen zwaarder wegen dan de waarheidsvinding, delft de laatste het onderspit.

Het was voor Maaïke eigenlijk een vraag naar de bekende weg, die zij al zo lang bewandelde. Damstra draait er omheen door te stellen dat de recherche een bepaald stramien volgt in het onderzoek. Maar voor Maaïke is het patroon inmiddels overduidelijk: Het AZC mocht niet in het onderzoek betrokken worden. Ondanks alle aanwijzingen en getuigenverklaringen in die richting. De opmerkingen tegenover Maaïke van twee rechercheurs kort na de moord, dat ze wel wilden zoeken in die richting, maar niet mochten van hogerhand, lieten aan duidelijkheid niets te wensen over.

Begin november 2001 belt Mieke Huizinga met zogenaamd belangrijk nieuws. Ze hadden weer een verdachte opgepakt, iemand uit Westergeest. De hele familie, inclusief de kinderen, moest maar

even bij elkaar komen om dit geweldige nieuws te vernemen. Want dit keer hadden ze de echte dader wel te pakken, zo meende Mieke. Maar het mocht nog met niemand anders besproken worden, zo vergroot Mieke de spanning. De volgende dag om vijf uur zou de DNA-uitslag bekend worden. Maaïke rekent nergens meer op want ze is al zo vaak blij gemaakt met zogenaamd goed nieuws. Voor haar is de weigering van het OM om een grootschalig DNA-onderzoek te doen, een indicatie dat het OM wel weet waar de daders gezocht moesten worden. Maar die zouden niet uit zo'n onderzoek rollen omdat het OM ook weet dat de vogels al lang gevlogen zijn.

De volgende dag moet de hele familie op het bureau komen om de uitslag te vernemen. Inderdaad bleek Maaïke's voorgevoel ook nu weer gegrond. Het was hem niet. Op de vraag aan Damstra waarom ze niet achter de verdwenen Irakese asielzoekers aangaan, zegt hij dat ze die al hebben gehad. Een dikke leugen, weet Maaïke. Want Damstra weet net zo goed als iedereen dat de in Turkije opgepakte Ali Hassan niet de gezochte man was die op Koninginnedag nog in Kollum rondliep en samen met zijn vriend Marianne had bedreigd in de Ringo Bar. Hij had het eerder nota bene zelf toegegeven. Maar ook aan deze leugen moest worden vastgehouden. Maaïke wordt er moedeloos van. De frustraties van dooie mussen en sprookjes van Justitie worden alleen maar groter. In een uitzending van Peter R. de Vries komt een ex-verdachte aan het woord. Hij had de politie een tip gegeven over een hardrijdende auto bij het tunneltje in de nacht van de moord. Richting AZC. En nu werd hij zelf als verdachte behandeld en moest zijn DNA afgeven. Zo was het vele eerbare tipgevers vergaan.

In november komt Truus Duisterwinkel van de Leeuwarder Courant op bezoek. Het was een goed gesprek waarin Maaïke vraagt waarom het verhaal van de familie nooit eens in de media komt, dat ze geen enkele invloed op de berichtgeving hebben en allerlei krenkende onzin moeten lezen. Het antwoord van Truus is duidelijk: Het is het OM dat bepaalt wat er in het nieuws komt en de manier waarop. Een advocaat adviseert de familie dat ze recht hebben om ook eens met de verantwoordelijke zaakofficier Roelof de Graaf te praten. Die gelegenheid is de familie nooit geboden door het OM. In andere moordzaken is het volstrekt normaal dat nabestaanden contact hebben met de zaakofficier, maar de Vaatstra-zaak is weer eens de uitzondering op de regel. Nadat Mieke Huizinga is verzocht om een gesprek te arrangeren, komt het antwoord van Roelof de Graaf: Hij heeft er geen behoefte aan! Wat? De zaakofficier wil niet in gesprek met de familie van het slachtoffer wiens moord hij onderzoekt? Maaïke gruwet van zo veel arrogantie en misplaatst dedain. Ondanks de uitdrukkelijke wens van de familie daartoe? Ook dit recht werd de Vaatstra's weer ontzegd. Het is de zoveelste schaamteloze klap in Maaïke's gezicht.

Op 22 november 2001 komt er van Peter R. de Vries een mailtje binnen dat hij zich herinnert dat er in oktober of november 1999 een bankpasje van de Rabobank door een pinautomaat was ingeslikt op naam van M. Vaatstra. Dit was gebeurd in Groningen bij een filiaal van de ABN. Marianne bankierde bij de Rabobank. De recherche zou dit nu onderzoeken en die zouden iemand van fraudebestrijding bij de Rabobank hebben ingeschakeld. Maaïke belt meteen een rechercheur voor opheldering. Maar die weet van niets en vertelt dat de familie het bankpasje van Marianne heeft teruggekregen. Een aantoonbare leugen, want Maaïke heeft het bankpasje niet en zij zou het zich ongetwijfeld herinnerd hebben als ze het had teruggekregen. Het pasje waarmee ze volgens bankafschriften die bewuste avond nog 25 gulden had gepind, ontbrak uit Marianne's portemonnee. Haar bezittingen werden ook in etappes teruggestuurd. Zoals het rugtasje met make-up spulletjes dat pas twee jaar na dato terugkwam, maar een bankpasje heeft er nooit bij gezeten. De jas van Marianne, waarin het

bankpasje eventueel ook had kunnen zitten, is zelfs nog steeds niet terug. En nu blijkt haar pasje een half jaar na haar dood ingeslikt te zijn door een Groningse pinautomaat, maar de recherche stelt doodleuk dat het teruggestuurd is naar de familie.

Als Maaïke vraagt naar de kenmerken blijkt dat het bankrekeningnummer klopt en ook dat het pasje 002 was, ofwel haar tweede pasje. Of het ook op naam M. Vaatstra stond? Daar kwam geen antwoord op, de naam was vervangen door 'slachtoffer'. Vervolgens belt Maaïke met de manager van de Rabobank. Die zou het gaan uitzoeken. Maaïke vraagt hem om haar persoonlijk de uitslag te geven en niet aan de recherche. Het waarom legt ze hem niet uit, maar de lezer begrijpt dat ze schoon genoeg heeft van de justitiële doofpotpraktijken van de afgelopen tweeënehalf jaar. De lezer begrijpt ook waarom er door het OM absoluut geen ruchtbaarheid is gegeven aan dit voorval. Normaal gesproken zou het wereldnieuws zijn dat Marianne's pasje een half jaar na haar dood is ingeslikt door een pinautomaat. Kennelijk nadat iemand drie keer een foutieve pincode heeft ingevoerd. Kennelijk door iemand die het pasje op illegale wijze in zijn bezit had gekregen, vrijwel zeker op haar laatste levensdag en er nog eens maandenlang mee heeft rondgelopen op gevaar van ontdekking. Dit soort wetenschap mag het grote publiek niet ter ore komen, stelt Maaïke in soortgelijke bewoordingen. Het past niet in het straatje van Justitie. Het wijst te veel op een scenario van een gestoorde asielzoeker die na de daad ook nog eens op zoek gaat naar poen. Peter R. wist het allemaal maar heeft er niets mee gedaan en later, toen hij zich ontpopte als witwasser van het OM, zweeg hij het dood.

De uitslag van het onderzoek naar het bankpasje is er na een maand nog niet. Maaïke vraagt zich af waarom alles zo getraineed wordt. Vervolgens beschrijft ze een gesprek tussen Bauke en Jan Verkaik. Verkaik verwijt Bauke dat hij bij Peter R. de Vries gezegd heeft dat deze moord nooit zou worden opgelost. Bauke stelt dat hij tot nu gelijk heeft gekregen en dat Verkaik helemaal niets zal oplossen omdat hij van dag één heeft geweigerd om de verdachte asielzoekers onder de loep te nemen. Hij heeft zijn rechercheurs zelfs verboden om naar het ACZ te gaan, zo herinnert Bauke hem. Maar Verkaik ontkent nu dat hij dit ooit heeft gedaan, ondanks dat één van de familiewoordvoerders zich deze uitspraak van Verkaik ook herinnert. Net zo makkelijk stelt Verkaik nu dat de woordvoerder en Bauke liegen. Het gesprek liep danig uit de hand en Bauke werd kwaad. Na tweeënhalf jaar leugens van Verkaik wordt Bauke nu zelf voor een leugenaar versleten. Dat kan er ook nog wel bij.

Ondertussen komt ze via mensen die genegeerd zijn door de politie steeds meer te weten. Zo kwam er een mevrouw uit Kollum op bezoek, die zich voorstelde als Geke Haarsma, die vertelde dat er in de tijd van de moord een dubieuze Duitser op het Landbouwmuseum woonde. Ene Ludger Dill die veel had opgetrokken met de twee verdwenen asielzoekers.

Het Landbouwmuseum was een grote boerderij waar Dill een wooncaravan had mogen stallen in de schuur. Een soort van pipowagen. Een gesprek met de eigenaar, Jan Cloppenburg, inmiddels overleden, leverde veel meer informatie op. Zo had Dill op zijn terrein een paar dagen na de moord een bundeltje kleren verbrand en was kort daarna vertrokken. Volgens Cloppenburg zat Dill dikwijls 's nachts met asielzoekers bij het tunneltje. Ook was Dill bij hem geweest in gezelschap van Jolanda Meijer, het Groningse hoertje dat sindsdien van de aardbodem verdween en wiens vermissing nimmer is opgelost. Het verzoek van Dill of Jolanda bij hem in de caravan mocht overnachten, werd door Cloppenburg geweigerd. Dill had hem kort daarna nog gevraagd wat er met een lijk gebeurt als het in een gierput wordt gedumpt. Hij vertrouwde Dill voor geen meter. Volgens hem had Dill ook

een woonwagentje op het AZC. Een soort bijgebouwtje van de chalet van Wolfgang Hebben. Op het gedeelte dat nog steeds camping was. Cloppenburg had het hele verhaal aan de politie verteld maar die bleek niet bijster geïnteresseerd en is er nooit meer op teruggekomen.

Als Maaïke met Damstra belt om te vragen of de lijn naar deze Duitser is onderzocht, vraagt Damstra zich af waarom Geke en Cloppenburg nu pas met deze informatie komen. Blijkbaar weet hij niet dat ze hun verhaal al lang en breed aan de politie hebben verteld. Of hij doet alsof.

Naderhand hoort Maaïke dan toch dat er ook een rechercheur van de Vaatstra-zaak, Henk van der Woude uit Leeuwarden, bij Cloppenburg is geweest. Ze spreekt de hoop uit dat er nu wel wat mee gedaan wordt. Ook journalist Trentelman van de Panorama is weer bezig met navorsingen. Over het bankpasje is nog steeds geen duidelijkheid. Dit mag kennelijk niet in de openbaarheid komen. Het pasje is en blijft verdwenen. Voor de kerst ontvangt Maaïke nog een brief van Damstra, waarin hij uitgebreid verhaalt over zijn teleurstelling dat de laatste verdachte ook niet de dader bleek te zijn. Hij had het er persoonlijk zwaar mee gehad. Maaïke niet, want die voelde al aan haar water dat de dader geen Fries was. Waarom de recherche daar wel op aanstuurde, bleef haar een raadsel. Damstra klaagde nog over zijn beperkte speelruimte, waaruit Maaïke concludeerde dat die van hogerhand aan banden werd gelegd. Maar toch een prettige kerst en gelukkig nieuwjaar gewenst namens het OM. Haar ergernis over deze hypocrisie steekt Maaïke niet onder stoelen of banken. De Godvrezende rechercheurs laten zich het bos insturen, ver van het juiste pad, maar wensen de nabestaanden toch het beste.

Via de media, onder meer Bart Olmer van De Telegraaf, krijgt Maaïke te horen dat het OM een zogeheten Second Opinion-onderzoek zal starten, dat in Burgum zetelt. Met toevoeging van enkele oude rechercheurs van de zaak. Het klinkt niet erg geloofwaardig. Hoe kun je een frisse kijk hebben als je oudgedienden erbij haalt? En, waarom komt het OM hier juist mee nadat Bram Moszkowicz dat ook had gedaan. Het kwartje valt. In het geval het verzoek van de advocaat zou zijn ingewilligd zou Maaïke en de familie recht hebben gehad op inzage in het dossier. Dat moest natuurlijk niet gebeuren. Nee, het OM deed het zelf wel. Kon men mooi alle heikele feiten onder de pet houden.

In januari belt Mieke van het OM over dit onderzoek en geeft ze de namen van het op te richten team. Binnenkort zullen ze van start gaan. Een anonieme brief uit juni 2001, kennelijk van iemand vanuit het OM, vertelde precies wat Maaïke en Bauke altijd hadden gedacht. Dat de echte waarheid niet gevonden mag worden. Peter R. de Vries doet in zijn programma een oproep aan de schrijver om zich bekend te maken, maar er komt geen reactie.

De volgende dag belde Joop Damstra. Of zij de brief konden krijgen. Waarom? Om er vingerafdrukken of sporen vanaf te halen? Nee, natuurlijk niet want dat hadden ze zelfs bij de zogenaamd gestolen fiets van Marianne ook niet gedaan. Nee, Damstra wil het hebben zodat de politie het 'stuk kan maken.' Dat ze het dood kunnen rechercheren als vals of onzin. Damstra kan de pot op van Maaïke.

Op 28 januari belt Mieke weer met een uitnodiging voor een gesprek in Burgum met het nieuwe Second Opinion-team. Eindelijk worden ze eens betrokken bij het onderzoek, zo lijkt het, en Maaïke is er blij mee. Ze nemen een hele map aan papieren en onderzoeksmateriaal mee. Maaïke en Bauke voelen zich voor het eerst serieus genomen en mogen ook zeggen dat het onderzoek naar de ware toedracht tot nu toe één grote poppenkast was. De twee rechercheurs van het nieuwe team wilden

ook weten waarom Maaïke dat vond. 'Daar komen jullie wel achter als je onze papieren leest', zou Maaïke gezegd hebben. Ze legt uit dat als zij en andere burgers niet op de bres waren gesprongen, deze zaak eind '99 al in de doofpot zou zijn beland. Er is hen geen recht gedaan. Dat hebben ze op een afschuwelijke wijze mogen ervaren. Het OM heeft bijvoorbeeld vaak informatie naar buiten gebracht die gewoon niet waar was. Op de vraag hoe Maaïke en Bauke dit volhouden, antwoorden zij dat zij zich gesteund voelen door vele mensen die hen helpen en met hen meeleven. Mensen die ook boos zijn over het bewuste gestuntel en de dwaalsporen die figuren als Jan Verkaik hebben uitgezet.

De rechercheurs zijn het ermee eens dat de ouders recht hebben op een eerlijk onderzoek, althans dat zeggen zij. Ze beloven plechtig alle informatie te bestuderen en actie te ondernemen waar het nodig is. Maaïke vertelt de heren ook over haar dagboek, waarop één van hen zegt dat het goed is om alles bij te houden. Zo kun je nog eens wat naslaan wat voor het onderzoek van belang kan zijn. En dat de intuïtie van een moeder meestal de waarheid blijkt te zijn. Profetische woorden. Maaïke vertelt verder dat ze nog niet weet wat ze ooit met haar schrijfsels zal doen, maar dat de mensen er wat haar betreft kennis van mogen nemen. Om te begrijpen wat hier met Justitie aan de hand is. Zolang de mensen niet wakker worden gemaakt, zal er niks veranderen en blijft de kudde in de integriteit van Justitie geloven. Bij de gratie daarvan kan Justitie de macht behouden en blijven misbruiken. Wijze woorden van de nuchtere Friezin wiens intuïtie al 14 jaar geleden de ware toedracht aanwees.

Begin februari 2002 belt Maaïke weer met Damstra. Of ze nog iets zouden doen met de tips over de Duitser Ludger Dill. De twijfelachtige figuur die onderdak had gevonden bij Jan Cloppenburg van het Landbouwmuseum in Veenklooster en begin jaren negentig camping de Poelpleats wilde kopen om er een Europees vakantieoord voor weeskinderen en gehandicapten van te maken. Hij kreeg het geld echter niet rond, ondanks een aanbetaling van 4 ton cash die hij bij de notaris over de tafel uitstortte. Kort daarna kreeg de camping een bestemming als AZC. Dill trok bovendien op met het groepje Irakese asielzoekers, waaronder de twee die sinds de moord spoorloos waren. Vaak hing hij tot diep in de nacht met hen rond bij het beruchte fietstunneltje. Volgens Jan Cloppenburg en zijn hulp in de huishouding Geke Haarsma had hij drie dagen na de moord een bundeltje kleren verbrand. Ze hadden het met eigen ogen gezien. Dill gebruikte de fiets van de inmiddels bejaarde Cloppenburg, welke fiets hij weer uitleende aan zijn asielvriendjes. Cloppenburg stelde onomwonden dat de zogenaamd gestolen fiets van Marianne niets minder dan zijn eigen fiets was. Van Ludger was verder bekend dat hij aan lager wal was geraakt en zowel drugs verhandelde als gebruikte. Hij had ook een klein woonwagentje op het AZC dat in feite eigendom was van zijn vriend en landgenoot Wolfgang Hebben. Het stond pal naast Hebben's chalet dat in de nacht van 25 juni, een dikke anderhalve maand na de moord, tot de grond toe zou afbranden. Een chalet waar volgens getuigen duistere zaakjes werden gedaan, zoals handel in drugs en gestolen waar, maar ook het maken van pornofilms. Ook Dill was kort na de moord met de Noorderzon vertrokken. Maaïke voelt dat deze afgefikte caravan met de moord op haar dochter heeft te maken. Hoezeer zij gelijk had zal pas ruim een decennium later blijken. Ze schrijft dat al deze informatie niet welgevallig was voor de politie, want die informatie wees naar het AZC, waar ze niet heen mochten. Maaïke is dan ook nauwelijks meer verbaasd als Damstra zegt dat er wel een rechercheur bij Cloppenburg langs was gestuurd, maar dat er geen reden was voor verder onderzoek. En dat terwijl Cloppenburg toch echt met alarmerende informatie was gekomen.

Het Rabopasje, daar komt ook geen klaarheid over. Het is zoek en het blijft zoek. Maaïke beschrijft haar bittere frustraties over alle open deuren die dichtgeslagen worden. De mevrouw van de ABN bank die destijds het pasje heeft behandeld weet Maaïke nog wel te vertellen dat het een pasje was op naam van M. Vaatstra en dat zij het in het archief heeft gestopt. Het zou normaal gesproken vijf jaar worden bewaard. Zij weet verder nog dat het een Rabopasje was. Ze noemt zelfs nog een collega die bij haar was. En dan zegt Damstra in het eerste gesprek over het pasje dat de familie het heeft teruggekregen. In de volgende gesprekken verlaat hij deze versie en belooft moeite te doen om het pasje boven water te krijgen.

Maaïke vraagt haar advocaat om opnieuw inzage in de dossiers van het OM te vragen of zo nodig af te dwingen. Onder meer van het toxicologisch onderzoek en het sectierapport. Ze zou het Second Opinion-team wel willen smeken: Geef ons nu na bijna drie jaar duidelijkheid wat er met mijn dochter is gebeurd. Hoe het in Godsnaam mogelijk is dat onze Marianne alleen op een gestolen fiets naar huis zou zijn gereden? Ze deed dit nooit en had het ook nooit gedurfd. Zoveel vragen waar geen antwoord op kwam. Weer belt Maaïke met Damstra met vragen over het toxicologisch onderzoek. Hij zegt dat hij wel een afspraak zal maken. Na drie weken radiostilte, belt Maaïke zelf maar weer. Damstra meldt dat Maaïke toch met het OM een afspraak moet regelen, want hij mag niet met Maaïke en Bauke praten zonder iemand van het OM erbij. Wat een moeite om een paar simpele vraagjes beantwoord te krijgen. Ze laat het er maar bij zitten en vraagt het haar huisarts, die het haar ook uit kan leggen.

Op 11 maart 2002 belt Maaïke met ene Anneke Rossina, het zoveelste telefoontje over het bankpasje. Ondanks de toezegging dat het nu echt uitgezocht gaat worden, weet Maaïke in haar hart dat het Marianne's pasje was maar dat ze dit nooit bevestigd zal krijgen. Op 6 mei belt Maaïke weer met veiligheidszaken over het bankpasje van Marianne. Er is geen uitslag. Op 13 mei 2002 belt hoofdofficier Leo den Hollander persoonlijk om een afspraak te maken. Hij zou een taxi sturen. Maaïke vindt het maar raar. Waarom wilde hij het in 1999 niet en nu wel? Tijdens het gesprek vertelt Den Hollander dat ze op advies van het Second Opinion-team het hele onderzoek over gaan doen. Met een team van maar liefst 25 rechercheurs. Het geeft Maaïke hoop dat er eindelijk echt iets gaat gebeuren. Op 21 mei 2002 wordt Maaïke gebeld door ABN veiligheidszaken. Het OM had namelijk gesteld dat het niet om een Rabopasje ging maar om een pasje van de ABN. Maar ook de ABN heeft Marianne's pasje niet.

Op 23 mei 2002 komen er twee nieuwe rechercheurs, Warnick en Krediet, op bezoek. Ze zullen de contacten onderhouden tussen de familie en de recherche. Ze zijn zelf niet betrokken bij het nieuwe onderzoek maar zullen de familie wel begeleiden en vragen kunnen beantwoorden. In het eerste bezoek prijzen zij het onderzoek van het eerste team. Wat een bergen werk zij wel niet verzet hebben. Deze mooipraak zegt Maaïke niets, want zij weet als geen ander welke sporen zij links hebben laten liggen. Sporen van het eerste uur die naar het AZC wezen. Het doet de rechercheurs pijn om te horen hoe de Vaatstra's over hun collega's denken. Bauke pareert dat met de stelling dat het de familie veel meer pijn doet dat ze geen eerlijk onderzoek hebben gekregen. De gesprekken waren verder wel vriendelijk maar Maaïke en Bauke blijven alert en wantrouwend, gezien de eerdere ervaringen. Ze willen het nieuwe team graag vertrouwen maar dat is moeilijk na het verschrikkelijke verlies van Marianne, maar vooral door het besef dat het onderzoek naar de daders tot dan toe één grote leugen was. Drie jaar zijn nu voorbij, de belangrijkste eerste dagen en maanden van een moordonderzoek zijn verkwanseld. Als de Vaatstra's alles van het eerste team als zoete koek geslikt

zouden hebben, dan had de moord al lang in de doofpot gezeten, weet Maaïke zeker. Dit alles maakt het extra zwaar. Maar toch is er nu een sprankje hoop in het nieuwe onderzoek. De teamleider heet nu Eysinga en de zaaksofficier Veenstra. Ze komen op bezoek met de begeleiders Warnick en Krediet. De eerste twee gaan met Bauke naar de vindplaats van Marianne om wat dingen uitgelegd te krijgen.

Op 27 mei belt Warnick met het bericht dat het team nu op volle sterkte is. Hij vraagt ook of ze het dagboek van Maaïke en de andere papieren mogen gebruiken voor het onderzoek. De afspraak is dat Maaïke alles terug zal krijgen. Maar dit duurt erg lang. Na drie moeizame telefoontjes krijgt Maaïke haar dagboek aantekeningen in twee etappes terug per aangetekende post. De rest van de papieren, die volgens Maaïke ook belangrijk waren, zijn vernietigd, zo meldt het OM in een brief van 26 juni. Weer zijn de afspraken niet nagekomen, noteert Maaïke bitter in haar dagboek. Weer krijgt het vertrouwen een dreun. Warnick en Krediet excuseren zich in een volgend bezoek voor de gemaakte fouten. Maaïke vindt het woord 'fouten' zacht uitgedrukt. De politieke belangen wegen zwaarder dan de waarheidsvinding. Ze heeft zelf van twee rechercheurs van het eerste uur gehoord dat ze wel wisten welke kant ze op moesten zoeken, maar dit - nogmaals - niet mochten van hogerhand. De contactrechercheurs willen weten wie deze twee collega's zijn. Zoek dat zelf maar uit, zegt Maaïke. We gaan geen collega's van jullie verlinken omdat ze een keer eerlijk tegen ons zijn geweest.

Na drie jaar krijgt Maaïke voor het eerst contact met portier Bertus Veenstra die destijds in de Ringo Bar in Veenklooster dienst had toen Marianne met de dood werd bedreigd door de twee verdwenen asielzoekers. Bertus was ook werkzaam als portier op de avond van Koninginnedag in de discotheek Paradiso in Kollum. Hij vertelt Maaïke eerst het verhaal van de Ringo. Er waren 2 asielzoekers, die haar twee weken voor haar dood bedreigden met een snijgebaar langs de hals. Hij was er getuige van, in het gangetje bij de garderobe. Ze waren door het dolle heen zo kwaad en toen heeft hij ze buiten de deur gezet. Bertus laat haar de foto's zien van Mohammed Akbari en Ali Hassan, die destijds op de politietelex stonden als de gezochte verdachten. De foto's die door Peter R. de Vries de ether in geslingerd waren. Bertus herkent er maar één. Dat klopt wel, want de foto van Feik was door het OM ingewisseld voor een foto van Akbari die al maanden voor de moord vertrokken was uit het AZC.

Ook volgens Jan Verkaik was de tweede bedreigende asielzoeker Feik geweest. En die zou dezelfde avond van Koninginnedag een 14 jarig meisje in Kollum hebben verkracht. Daarna was hij in de Paradiso en hij was dus de andere AZC-er die Marianne bedreigde.

Maaïke vraagt Bertus naar de gebeurtenissen van de avond van de moord. Hoe laat vertrokken Marianne en Spencer uit de Paradiso? Rond 12 uur middernacht, zegt Bertus. Op 3 mei 1999 had hij daarover een verklaring afgelegd op het politiebureau. Hij bood nog aan: Als we nu naar het AZC rijden, dan pik ik die twee asielzoekers er zo voor jullie uit. Maar dat hoefde niet... Nu was hij weer opgeroepen in het nieuwe onderzoek en wilde hij zijn eerste verklaring nalezen. Maar de tijd van Marianne's vertrek uit de Paradiso stond er niet meer bij. Ook Spencer had aanvankelijk tegen Maaïke gezegd dat hij rond middernacht met Marianne was weggegaan. Nu was dit volgens de recherche 1 uur geworden. Dat paste blijkbaar beter in het gestolen fietsverhaal dat Spencer had verteld. Met de zegen van Justitie. Marianne was immers rond half twee vermoord, anderhalf uur later dan middernacht. Maaïke voelt dat er iets niet klopt. De oorspronkelijke verklaring van Bertus lijkt veranderd en nu moet hij zeggen dat Marianne pas om 1 uur de Paradiso verliet. Er kloppen zoveel dingen niet, bijvoorbeeld het feit dat Maaïke geen inzage krijgt in het dossier.

Op 13 juni komen er weer twee nieuwe rechercheurs. Ze vragen Maaïke na drie jaar een verklaring af te leggen over Marianne. Het valt haar zwaar om over haar vermoorde dochter te praten die er niet meer is. Haar kleding, haar gewoontes, haar karakter, haar contacten en ga zo maar door. Maaïke beantwoordt alle vragen eerlijk, want als het bijdraagt tot een oplossing, heeft ze het er voor over.

Op 9 september 2002 zendt TV-Fryslân een gesprek uit met Severein van het OM. Hij prijst het onderzoek de hemel in. Zoveel werk is er gedaan om de moord opgelost te krijgen, aldus de officier. Bauke mag ook wat zeggen. Lijnrecht tegenover Severein. Hij maakt duidelijk dat het OM grote steken heeft laten vallen. Dat je zo geen moord oplost.

Op 19 september 2002 worden Maaïke, Bauke en de kinderen uitgenodigd om naar het politiebureau in Leeuwarden te komen. De twee woordvoerders van de familie gaan ook mee. Ze krijgen een uitleg over de stand van zaken. De recherche is nu op zoek naar de Afghaan Mohammed Akbari. Met geen woord wordt gerept over de Irakees die destijds in Istanbul is gearresteerd. Maaïke begint er zelf over en zegt dat dit een mooi stukje toneel is geweest. Zijn naam mag dan Ali Hassan zijn, maar het was niet de gezochte man. Dat weet ze 100% zeker. De rechercheurs sputteren tegen en beloven foto's te laten zien om Maaïke te overtuigen. Ze wil graag geloven in de oprechtheid van dit tweede onderzoek maar gezien de ervaringen tot nu toe valt het haar moeilijk. Als er zulke afleidingsmanoeuvres worden gebruikt, waar kun je dan nog op vertrouwen? Na drie jaar leugens draai je de knop niet zomaar om, laat ze ons weten. Er spelen hier andere belangen waardoor de waarheid niet aan het licht mag komen, dus draaien ze het gelijk naar zich toe. Ze misbruiken hun macht, aldus Maaïke.

Ook het bankpasje komt ter sprake. Het is nu opeens een ABN-pasje geworden. Klinkklare onzin weet Maaïke, want de mevrouw die het heeft gearchiveerd, zei heel duidelijk dat het een Rabopasje was. Van M. Vaatstra en het nummer klopte ook. Maaïke brengt weer naar voren dat de rechercheurs van het eerste onderzoek niet naar het AZC mochten kijken. Hun leiders van het OM bepaalden wat er gebeurde. Eerst verlies je je dochter op een vreselijke manier en dan krijg je er nog eens de ellende overheen van 3 jaar vechten voor een eerlijk onderzoek. Puur omdat politieke belangen boven de waarheid gaan. De media geven klakkeloos door wat het OM hen voorkauwt. Het OM slingert berichten de wereld in zoals het hen uitkomt. Het kan en mag allemaal in Nederland, concludeert Maaïke teleurgesteld. De rechercheurs willen wel erkennen dat er fouten zijn gemaakt door het eerste team, maar het tweede team zal het beter doen. Maaïke heeft moeite om het als meer dan lippendienst te zien.

Op 26 november komt de recherche vertellen dat er weer een verdachte is opgepakt. Weer een Zwaagwesteinder. Er werd een huiszoeking bij zijn ouders gedaan. Het zorgt weer voor grote spanning bij Maaïke, maar ook deze man bleek een paar dagen later niets met de moord te maken te hebben. De zoveelste dooie mus. Weer een onschuldig iemand door het slijk gehaald, inclusief zijn ouders. De recherche heeft nu wel een daderprofiel. Het moet een psychopaat of allochtoon zijn. Dat wist Maaïke al vanaf dag 1, vertelt ze de rechercheurs. Waarom komen ze daar nu pas mee, vraagt zij zich af. Hoe kun je die gevlogen asielzoekers nu nog vinden? Het is enorm bitter dat alles zo is gelopen. Waaraan heeft deze familie het verdiend dat ze hun recht niet krijgen waar ze voor de moord altijd in hebben geloofd? Maaïke voelt zich voor de zoveelste keer in de steek gelaten en bedrogen door een Justitie die haar juist zou moeten bijstaan. Maaïke vertelt ons dat ze haar

dagboekje ooit wil laten uitgeven. Een titel, waarvan de strekking profetisch zou blijken, heeft ze ook al: 'De moord die niet mocht worden opgelost.'